Старт

ИЛЮСТРОВАН СПОРТЕН СЕДМИЧНИК

Брой 124 ● 16 октомври 1973 ● 25 ст.

Издание на ЦС на БСФС

ЗА ГРАД НА БЪДЕЩЕТО ВЕЧЕ НЕ МОЖЕ ДА СЕ ГОВОРИ БЕЗ МЯСТО ЗА ОТДИХ, ЗА ЗАБАВА, ЗА СПОРТ. КАКЪВ Е ГРАДЪТ НА БЪДЕЩЕТО?

стр. 3

ЛОВЦИ НА ВЯТЪР

ЧАСОВЕ ПО ФИЗКУЛТУРА ВСЕКИ ДЕН! ИЗ ОПИТА НА ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНОТО УЧИЛИЩЕ № 47 В ТАЛИН – ЕСТОНИЯ

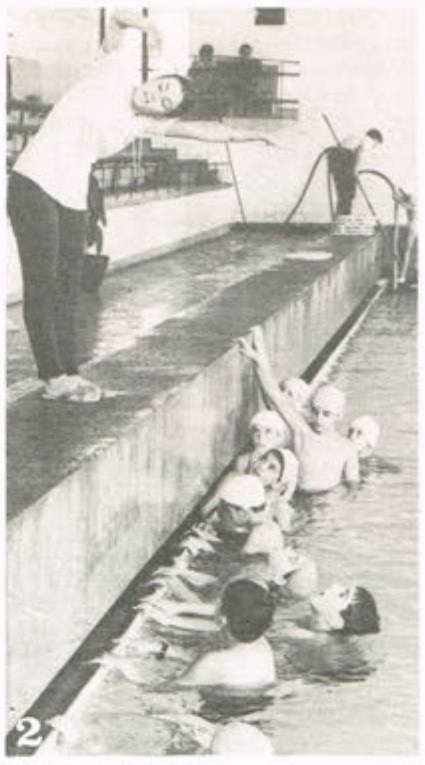
стр. 10

2:2 СРЕЩУ ПОРТУГАЛИЯ! ПАРАДНАТА ВРАТА НА ФИНАЛИТЕ НА СВЕТОВНОТО ПЪРВЕНСТВО ПО ФУТБОЛ Е ВЕЧЕ ОТВОРЕНА ЗА БЪЛГАРСКИТЕ ФУТБОЛИСТИ!

стр.4

ДА НЕ ПРЕСЪХВА ИЗВОРЪТ

Мило тържество на първи учебен ен, оставил в сърцето на всеки от ас свидни спомени, бе събрало край эсейн "Красна поляна" ученици, ро-ители и преподаватели, много съ-Зарталци. Имаше нещо символично откриването на учебната година з детската спортна школа при Ди-итровски район. Един от онези райни квартали на столицата, по-лито поляни и махленски игрища из-асняха мнозина големи наши спор-исти.

Директорката на школата, заслу-илият деятел на физкултурата На-ежда Зидарова не бе многословна в риветствието си. В пестеливите й думи личеше заслужена радост от постигнатото, увереност в бъдещи-те успехи. Тази вяра бликаше от здравите, ведри лица на жилавите малчугани, от всеотдайния труд на младежкия колектив преподаватели, от благородното дело, на което се бяха посветили.

Преди три години школата започ-нала работа, както се казва, на гола поляна. Сега има 4 отделения: лека атлетика, спортна гимнастика, плу-ване и борба. Под ръководството на 11 преподаватели се занимават 1000 деца от най-ранна възраст, а в плу-ването са включени и 3-4-годишните възпитаници на 119 детска градина.

Първите занимания са насочени към укрепване здравето и физическото развитие на децата и оттук към спортна специализация. Под грижите на д-р Ем. Гетова от РЦСМ се уста-новява годността на всяко дете да упражнява желания спорт, провеж-дат се периодичните прегледи и функционални проби. Сравненията на данните, споделя тя, сочат повише-на жизнена вместимост, подобрена координация, значителен прираст в ръста на децата. Първоначалните опасения на някои родители от ран-ните занимания със спорт са оконча-телно разсеяни. . .

За този кратък период школата има вече и добри спортни успехи: ле-коатлетките Славка Йорданова и Бонка Панайотова са съответно на второ и шесто място в републиката на хвърляне диск (преподавател П.Ангелов), вицешампион е борецът Лука Андонов (пр. Беев), възпитани-чките на преподавателя Йосифов са първи в плуването и много други от-лични ученици и спортисти.

"Изворът" на "Красна поляна" ня-ма да пресъхне. От него все по-буйно ще бликат спортни таланти.

Стоян ГЕТОВ

1
ИСТИНСКА РАДОСТ ЗА БЪДЕЩИТЕ АТЛЕ-ТИ СА ТРЕНИРОВКИТЕ ПРИ ПРЕПОДАВА-ТЕЛКАТА А. КОНСТАНТИНОВА

2
ЗАГРЕБВАНЕТО И ДИШАНЕТО – БЕЗ ТАЗИ АЗБУКА НЕ СЕ ВЪРВИ НАПРЕД В ПЛУВА-НЕТО, КАЗВА ПРЕПОДАВАТЕЛКАТА АНА-СТАСОВА

3
НЯМА СЪМНЕНИЕ, ЧЕ КОЛЕКЦИЯТА ОТ МЕДАЛИ НА ЛУКА АНДОНОВ ЩЕ РАСТЕ.

4
ЧЕТИРИГОДИШНИТЕ МИЛЕНА РАЙНОВА И ЕМИЛ ЯНАКИЕВ НЕ ЗНАЯТ ОЩЕ ДА ЧЕ-ТАТ, НО ВЕЧЕ СА ДОБРИ ПЛУВЦИ.

5
МОЖЕ ЛИ ДА НЕ ПОБЕДИШ ПРИ ТАКА-ВА ПОДКРЕПА. . .

6
ОТЛИЧНО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЗЕМНА ГИМНА-СТИКА НА ТРЕТОКЛАСНИЧКАТА ЕЛИНА СПАСОВА.

Сн: Георги ДОЙЧИНОВ

ТОВА СЕ СЛУЧИ...

ПРЕДИ ДЕСЕТ ГОДИНИ във Вроцлав (Пол-ша) се проведе XIII европейско първен-ство по баскетбол за мъже. След успеха през 1961 г в Белград, където нашият от-бор се класира на трето място, с основа-ние очаквахме потвърждение на постиг-натото. Шестнадесетте отбора, добили право да участвуват във финала, бяха разделени в две групи. Нашият отбор бе в група "А" заедно с Югославия, Унгария, Белгия, Италия, Холандия, Турция и Из-раел. Треньорът Кирил Хайтов бе гласу-ван доверие на Любомир и Георги Панови, Виктор Радев, Илия Мирчев, Цветко Бар-ровски, Атанас Пейчински, Минчо Димов, Димитър Донев, Георги Кънев, Стефан Филипов, Климент Каменаров и Никола Атанасов.

Започнахме добре. В "Хала людова" по-бедихме последователно Израел – 79:58, Турция – 71:52, Холандия – 99:71, Италия – 59:51 и Белгия – 80:72. Изненадващо, но напълно заслужено ни победи отборът на

"старците", така наричаха във Вроцлав унгарския отбор, в състава на който все още фигурираха Гремингер, Габани и Шимон. Унгарците успяха през по-голямата част от срещата да наложат удобно за тях бавно темпо на игра, организираха отлична защита под коша и по този на-чин до голяма степен обезвредиха наши-те центрове. Така се стигна до загубата – 55:64 т. Това намали до минимум шансо-вете ни да защитим извоюваното в Бел-град, тъй като ни предстоеше мач с Юго-славия, отбор, който бе направил вече ус-пешни стъпки в големия баскетбол. Заг-убихме с 66:76, но с игра, далеч по-добра от тази, която показахме срещу Унгария. В крайна сметка Данеу, Корач, Джурич, Ни-колич, Райкович, Петричевич и останали-те от отбора на Югославия получиха своето и се класираха за финалната гру-па заедно с Унгария. Нашият отбор про-дължи борбата с Белгия, Испания и ГДР за 5-8 място.

Срещу Испания бяхме категорични – по-победа със 102:70. В състава на против-ниците бяха Рамос и Буската, които с успех участвуваха и на завършилото преди седмица европейско първенство в Барце-

ВИКТОР РАДЕВ (В СРЕДАТА С №4) БЕ НАЙ-АК-ТИВЕН ОТ НАШИЯ ОТБОР. С ОТБЕЛЯЗАНИТЕ 142 Т. ТОЙ СЕ НАРЕДИ СРЕД НАЙ-ДОБРИТЕ РЕАЛИЗА-ТОРИ.

лона. Победихме със 77:62 и голямата из-ненада на турнира – отбора на ГДР, заел VI място в крайното класиране. Треньор на отбора на ГДР бе изтъкнатият наш педагог Веселин Темков.

На финала за определяне на новия шам-пион на континента се срещнаха отбори-те на СССР и Полша. Домакините бяха равностойни през по-голямата част о мача на съветските баскетболисти. Но края на срещата Петров, Крумиш, Тр вин, Алачачан, Липсо, Минашвили, Хр нин, Гладун, Юргенсон, Калниш, Волнов Лемпец доказаха, че са най-добрият от бор в Европа, победиха с 61:45 т. и за се-ми път спечелиха шампионската титла.

Старт

ИЛЮСТРОВАН СПОРТЕН СЕДМИЧНИК

СТАДИОН "ВАСИЛ ЛЕВСКИ"

СОФИЯ

Пощенска кутия 797

Тел. 87-71-62, телекс 22-736

Редакционна колегия: главен редактор–Недялко ДОН-СКИ, Алекси МЛАДЕНОВ, Асен НЕЙКОВ, Ваня ВОЙНОВА, Димитър ДЖАРОВ (зам. главен редактор), Дочо ДОЧЕВ (художествен редактор), Ешуа АЛМАЛЕХ, Иван ЖЕЧЕВ, Климент ВЕЛИЧКОВ, Маргарита РАНГЕЛОВА, Митьо ЕК-СЕРОВ (отговорен секретар), Никола КОСТАДИНОВ, д-р Николай МИНЕВ, Петър ХАДЖИЙСКИ, Серафим СЕВЕР-НЯК, Ясен АНТОВ.

Художествено оформление Георги ДОЧЕВ

Държавен полиграфически комбинат "Димитър Благоев" 20121

ГРАДОВЕ НА БЪДЕЩЕТО

"Всичко тече, всичко е в движение" каяви Хераклит още 5 века преди Зата ера и животът и науката го твърдиха. Материята е във вечно жение. Но да постесним понятие- движение. Във вечно движение е и вотът ни, особено в днешното ди- мично време. Навред около нас е ище бясна скорост и в транспор- , и в съобщенията, и в производ- вото. Само човекът все по-малко и малко се движи и . . . природата си мъщава. Процентът на сърдечно- овите заболявания, инфарктите азните артрити, дискови херни ме главоломно. Износва се и нер- та ни система, а уж имаме повече ме за отдих, за възстановяване. Отдихът май всички свързват със ри, че отдъхни". Вярно, че и пасив- т отдих си има своя дял във въз-

8 kB. м на жител средно, а в селата – по 11 kB. м. В София по понятни затруднения се падат около 5 kB. м на жител, но те се компенсират с крайградските места за отдих, снабдени със спортна база.

Цели се откритата спортна база да се доближи до местоживеенето, а покритата да се използува интегрирано. Базата за високо спортно майсторство се центрира в окръжните градове, за да обслужва колкото се може по-широк радиус. На територията на София се предвиждат 6 спортни ядра за високо спортно майсторство. Общо за петилетката за спортни капиталовложения са планирани 110 милиона лева.

Не бива да забравяме, че в крайна сметка всичко зависи от градоустройствената композиция, т.е. от плановата и пространствена композиция, от типичността в релефа и пейзажа. Редно ли е примерно изобщо да се предвиждат спортни площадки в индустриални зони с нездрава атмосфера? Тази стара и лоша практика направо трябва да отпадне. За предпочитане е на такива места престоят на трудещите се да се съкрати до минимум.

Тъй като всичко във връзка със спортните градски съоръжения в България е прекалено детайлизирано, архитект Рангелов препоръчва нормативите да визират само площните показатели, а за вида на съоръженията да се правят специални проучвания. Освен това още с планирането на спортния строеж да се дава и целогодишният режим за ползуването на съоръжението. Малко ли случаи има на залитане по голямото, импозантното, а после строежът се експлоатира само частично и хората започват да се питат оправдано ли бе хвърлянето на толкова средства.

Общата тенденция се очертава към построяването на по-малки спортни съоръжения за волейбол, баскетбол и тенис. Те обслужвали по-голям брой хора.

СПОРТЪТ В БИТА НА НАРОДА – В КЪШИ

Щом е част от бита на народа, спортът трябва да навлезе и в самото ни жилище. Как?Та нали притесненото по отношение на жилищна площ не засяга само населението от големите градове? БАН дава своите препоръки: за спортни площадки освен наличните дворове биха могли да се използуват и плоските покриви или свободните пространства при новите форми на стъпаловидно строителство. Новите строежи изобщо следва да предлагат известна гъвкавост за разширение. А по отношение на самата жилищна единица – препоръчва се не функционална диференциация на помещенията, т.е. както сме си свикнали на спалня, кабинет, дневна и пр., а с помощта на вътрешни (сгъваеми) преградни стени няколко помещения да могат да се обединяват лесно в едно цяло и използуват мултифункционално, сиреч и за физкултурни упражнения.

Тук вече навлизаме в сферата на осигуряване възможности за ежедневни физкултурни занимания и в най-гъсто населените стари части на градовете. В ГДР използуват и някои приземни помещения, съответно оборудвани като спортни зали за физкултурните нужди на живущите в близките сгради. Ще кажете "кърпена работа", но нека не забравяме – отнася се за старите градски комплекси.

МОДЕЛЪТ

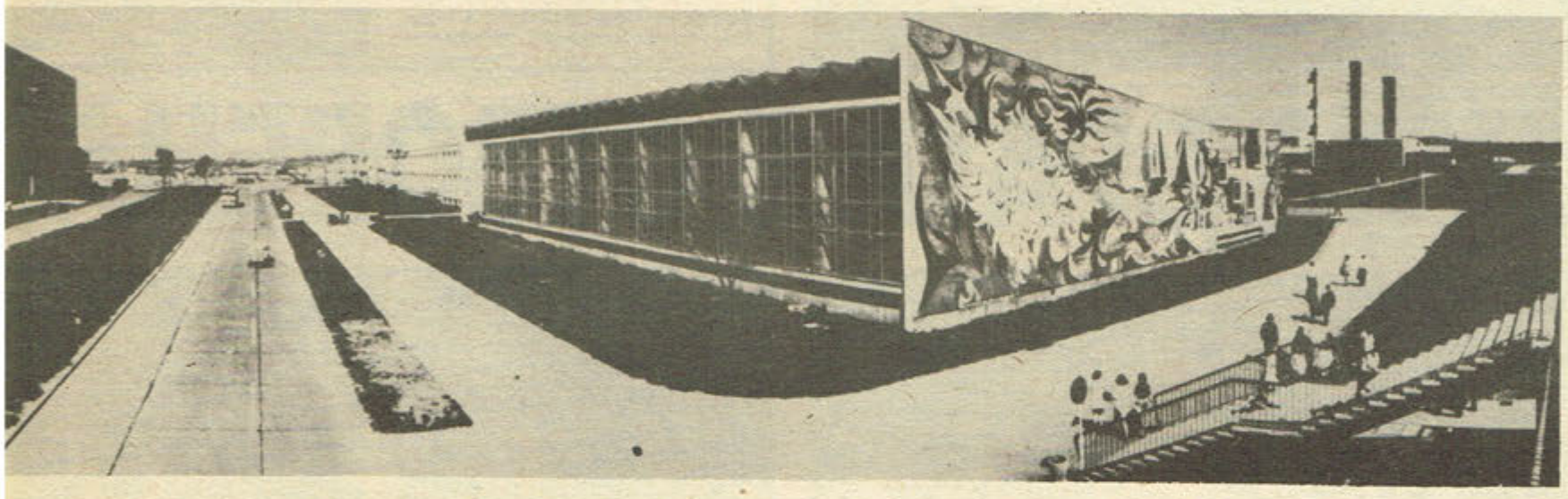
. . . Извадил магьосникът вълшебната си пръчка, ударил я веднъж в земята и в миг изникнал чуден град. . . Как да не се сетим за приказките, когато става дума за новия град Хале-Нойщадт. На 15.7.1964 г. на ширналите се ливади край река Заал,западно от град Хале, става полагането на основния камък, а днес новият град наброява вече 65 000 души и до 1980 г. жителите му ще достигнат цифрата 105 000души. На площ 1,7 км на 3,5 км, разпределен на 7 района, новият град на химическите работници предлага всичко, което според сегашните представи и изисквания задоволява нуждите на трудещите се от активен отдих. Именно този град ГДР счита за образец при изграждане на спортни съоръжения в жилищните райони и за него докладва представителят й инж. Мартин Вимер. Всяка от 11-те страни, участнички на съвещанието, докладва за подобни кови решения в градостроителството. Много интересен бе и обрисуваният от японците градобразец Шимада, но тъй като по климат и условия сме по-близо до ГДР, ще се спрем на Хале-Нойщадт.

Да започнем с малко цифрови данни. На жител се падат в квадратни метра 15,9 – терени за отдих заедно с откритите басейни и свързващите тревни площи, по 4,2 – спортни съоръжения. по 5,2-защитни зелени площи, по 0,186 – гимнастически и спортни зали. Всеки район има своите площадки за отдих и спортуване, басейн и спортна зала независимо от богато отпуснатите пред вратите на самите жилищни домове и детски градини места за отдих. Към разположения в края на града спортен център води удобен транспорт от всички райони, а самият той е в пряка връзка с културно-образователния възел, където наред с гимназията, университета и интерната има плувен басейн, спортна зала и спортни площадки.

Какво е характерно за Хале-Нойщадт? Това, че е потърсена и намерена функционалната връзка между жилищните комплекси, транспорта, обществените сгради и свободните площи с местата за спортуване. Спортните съоръжения не са притурка. Освен това обществените центрове заедно със спортните съоръжения са така планирани, че позволяват постепенно разширяване според нарастващите нужди. В Хале-Нойщадт всичко се съобразява с нуждите на живущите. Ето ви един пример.

По план в един от централно разположените райони следвало да се издигне централен универсален магазин.Установило се обаче, че средната възраст на жителите на Хале-Нойщадт е 24 години и . . . съобразявайки се с това, вместо един ЦУМ там ще се издигне сега център за активен отдих със спортни зали, кафе-сладкарници и други увеселителни зали. Става обратното на това, което наблюдаваме у нас. В квартал "Младост" запазените за спортно строителство периметри ден след ден намаляват. Присвояват ги други отрасли и ако нещата продължават със същия ход, ще стигнем до "кърпените работи".

Страницата е подготвена от Радка ПОПОВА

1

ВЪНШЕН ИЗГЛЕД НА ПОКРИТИЯ ПЛУВЕН БАСЕЙН В ХАЛЕ – НОЙЩАДТ. ТУК ТРЕНИРА СВЕТОВНАТА ШАМПИОНКА И РЕКОРДЬОРКА КОРНЕЛИЯ ЕНДЕР.

2

В ГДР СПОРТНИТЕ ЗАЛИ СЕ ИЗГРАЖДАТ ИЗКЛЮЧИТЕЛНО ОТ ГОТОВИ ЕЛЕМЕНТИ. ПРИМЕР ЗА ТОЗИ ВИД КОНСТРУКЦИИ: ЛЕДЕНАТА ПЪРЗАЛКА В ХАЛЕ – НОЙЩАДТ

3

БАСЕЙН ЗА "ДЖАПАНЕ" ПРЕД ДЕТСКА ГРАДИНА

НОВО! НОВО!

1. Наблюдавали ли сте как се занимават децата в междучасията? Направо казано, чудят се какво да правят. А толкова много им се играе. Има начин да им се помогне. Какво струва да се теглят с устойчивите бои за пътна маркировка няколко щрихи по асфалтираните училищни дворове? Да се разчертаят няколко полета за игра на "дама", няколко кръга за игра на топчета, да се поставят няколко хандбални врати, някое и друго поле за народна топка или кътче за скачане на въже? Хем ще са доволни децата, хем дежурните учители ще имат помалко работа през междучасията, а и отдихът ще е пълноценен. Очертанията не задължават, само подканят.

2. Искаме да имаме добри плувци. Басейните не стигали, а за най-малките от детските градини и хлапетата извън нормалното измиване контактът с водата е направо немислим. В ГДР и Америка пред всяка детска градина, та дори и в кварталните градинки има "басейнче за джапане", примамливо оформено с разноцветно боядисано дъно, чийто наклон започва от нула и свършва на 25-35 см. Целта е ясна. Нека децата отрано привикват с водната среда. Тя да не ги плаши. А за поддържането? Стига да са снабдени с широк отводнителен канал, миещите улиците спокойно могат да източват, измиват и напълват отново тези малки, но много полезни източници на радост.

3. Тенисът става на мода и у нас. За да се придвижим обаче до тенис-кортовете,поне засега се иска доста време и резервиран час. Защо да не станат като волейболните и баскетболни квартални площадки? Тъй като не се касае за редовни игрища за тренировки, в някои страни се практикува очертаване на игровото поле със зеленикав цвят, а на външните полета с червен цвят пластмасова настилка (примерно "Зебран"), положена направо върху асфалтова основа. Подобни кортове също са лесни за поддържане. Ще ги измиват между другото поддържащите чистотата на града.

4. Знаете ли как поляците осигуряват пълноценен активен отдих на децата през зимата? Просто затварят за транспортните средства през този сезон някои по-неоживени улици с подходящ наклон за спускане с шейни. Това начинание било посрещнато с възторг във Варшава както от децата, така и от възрастните. Същата идея, лансирана в Пловдив преди години, уви, бе изоставена.

СЛАДКАРНИЦА И КЕГЕЛБАН — СЪЗНАТЕЛНО ПРОЕКТИРАНА ВРЪЗКА МЕЖДУ СПОРТНИТЕ ПЛОЩАДКИ И ДРУГИЯ РОД ЗАБАВЛЕНИЯ.

АЙСБЕРГЪТ

Знаете ли каква част от айсберга се подава над водата? Само 1/10. Останалата маса е невидима за окото, но именно благодарение на нея видимият айсберг извисява челото си по-високо или по-ниско. Приблизително същите пропорции важат и за спорта. Колкото по-широка е масовата спортна активност, толкова помощно, по-стабилно и по-високо се издига и елитната представителна спортна група. ГДР със своя масов спорт и спартакиади си изгради именно такова стабилно чело и не трепери при залеза на този или онзи именит спортист. Такива грижи имат само онези страни, които отглеждат при парникови условия елитните си спортисти.

ДВАТА РЕКОРДНИ ГОЛА

Двата златни гола на Христо Бонев, които практически лишиха португалците от надеждата да се видят отново сред финалистите на световното първенство, бяха и рекордни – подобрено бе едно от най-старите постижения на националния отбор. Христо Бонев излезе еднолично начело в листата с 26 попадения. Видяхте головете по телевизията, колегите вероятно са писали за тях... А как ги е "видял" самият Бонев?

– Голът в нашата врата дойде като гръм от ясно небе. Играта течеше безспорно в наша полза, а изведнъж губехме мача. Разбрах, че трябва да реагираме веднага, че трябва да покажем на португалците, че този развой на мача не ни плаши. Реших, че трябва да отвърнем с атаки. При една от тях, макар че бях далеч от вратата, видях, че Енрике е излязъл малко напред; погледнах встрани, сякаш искам да подам, и после стрелях колкото можах посилно. Целта ми бе да намеря един от ъглите, но когато видях топката да влиза неспасяемо в горния, щях да полудея от щастие. После всичко беше по-лесно. Играта стана отново ривна, преимуществото постепенно се върна при нас. Дойде ред и на великолепния пробив на Денев. Знам, че той рядко изпуска топката, проследих внимателно целия му рейд и когато топката дойде при мен, спокойно я изпратих във вратата.

– Кое Ви радва най-много: резултатът, перспективата, че ще играете отново на световни финали, или първото място в листата на голмайсторите.

– Всичко! Но понеже стана дума за рекорди, ще споделя, че имам желание да подобря всички, които се поставят с националния отбор.

ПАРАДНАТА ВРАТА Е ОТВОРЕНА!

ЛИСАБОН, от нашия пратеник МИТЬО ЕКСЕРОВ

Толкова необичайна обстановка не се създава преди всеки мач. До българските футболисти стигаха вестниците, а те трябяха, че Португалия ще срещне България, за да се "бори за една загубена кауза", че един "скок към финалите", който да ликвидира "закъснението", е почти невъзможен. Зрителите пригласяха на пресата, не вярваха в "чудото" и не се канеха да присъствуват масово на мача. И това на моменти ни безпокоеше – нима едно прокрадване на мисълта, че на "Луш" ще бъде лесно, може да мине без последствия? Особено когато и селекционерът Аугусто, и неговите избраници до един твърдяха, че са убедени в своята победа...

Българският отбор – искам да подчертая това! – остана встрани от този непринудено или умишлено създаден психологически хаос. Той имаше самочувствието, че не нему може да се влияе, че сам той може (и трябва!) да влияе на съперника си, че ако някому прилича да "командува парада", то е именно той, а не португалците... И това самочувствие, тази вяра в собствените сили, подплатени с подготовка на високо равнище, бяха в основата на един от най-добрите, ако не направо – най-добрия мач на националния отбор в последно време, на едно от най-убедителните, ако не най-убедителната демонстрация на стремежа му да играе съвременен футбол!

Португалските специалисти се мъчеха след мача да намерят някакво предимство на своя отбор. Не успяха... Просто защото още в първите десетина минути стана ясно, че българите държат в ръцете си всички козове.

●Аугусто разчиташе в този мач на тотална атака. Той постави като лявб защитник обикновено много активния полузащитник Тони и вярваше, че той през цялото време ще бъде свободен за атака. Младенов отвърна с поставянето на Войнов и Тони така си остана защитник...

●Двойките, които се оформиха на терена, бяха "съставени" според желанието на българите. Но това съвсем не означаваше, че те са решили само да обезвредят най-силните, възловите единици на португалците. Напротив – по-често точно те ги принуждаваха да бъдат пасивната страна: те да се борят за топката, те да спират активността на Колев, Стоянов, Зафиров и т.н.

●При това положение дойде и най-прякото, най-приятното следствие на онова самочувствие, за което не случайно отделих толкова място в началото. Единадесетте българи на терена показаха, че са много, много далеч от мисълта да търсят пътищата към световните финали със защитни варианти. Те бързо убедиха, че желаят (и могат) да отвръщат, както показа и статистиката в края на мача, на всеки удар с два. На стадион на "Бенфика", където и най-именити състави са предпочитали сигурността на своята врата, българите тръгнаха в съвсем открит двубой в съвременно осъществяване на равновесието между отбрана и нападение, в насищане на всички части на терена. И правеха това разумно, организирано, спокойно. Затова така скоро стана ясно, че "сантименталните" ходове на португалците трудно могат да накърнят футболния реализъм на българите.

ТРИМА, КОИТО СПЕЧЕЛИХА БОРБАТА ЗА СРЕДАТА НА ТЕРЕНА: АВТОРЪТ НА ДВАТА ГОЛА БОНЕВ (ГОРЕ), ВСЕОТДАЙНИЯТ СТОЯНОВ (ДОЛУ) И РАЗНОСТРАННИЯТ КОЛЕВ (ГОРЕ ВДЯСНО).

И ако трябва да се търси истинският двигател на тази игра, безспорно следва да се види мощта на средната линия на българския отбор. На нейната игра в този мач могат да завидят мнозинството от най-добрите състави в света. Бонев бе и душа, и сърце на отбора; бореше се за всяка топка, "тръгваше" сам, "обслужваше" останалите (и най-вече – Денев), излизаше на огневи позиции, стреляше. Стоянов се раздаваше, пазеше "своя" човек, пресичаше пасове и сам атакуваше. Колев намери най-точната граница между защитните си функции, организаторската си роля и личното си участие в нападение и тази разностранност правеше ходовете му изненадващи. С такава "среда на терена", спечелила и борбата за своята зона, и еднакво "тежка" в отбрана и нападение, се играе сравнително лесно...

Странно бе наистина, че португалците откриха резултата. Имаше (както и при гола в последните секунди на мача) лични грешки. Но така или иначе, португалският успех бе следствие на едно временно излизане на българите от поставените от самите тях релси на мача. Но неговият ход бе предначертан – голът на Бонев, който ликвидира всички надежди на домакините (можеше ли човек със здрав разум да вярва, че те са способни да вкарат примерно четири гола за едно полувреме?) дойде може би неочаквано, но напълно закономерно. Защото българската "машина" се завърти отново на пълни обороти, защото с всеки момент ставаше все по-ясно, че именно тя диктува мача, че възпитаниците на Аугусто нямат нито сили, нито средства, за да стигнат до обрат.

Горанов, въпреки че можеше да се намеси по-решително при първия гол, върху който продължават да тегнат съмненията за засада, бе точен и респектиращ. Зафиров внушаваше уважение и с многократното си участие в атаките, и с възможността си да застигне всеки "беглец", Жечев се бореше безкомпромисно с Торес и му отне точно онези високи топки, които изглеждаха най-опасни. Ивков бе активен "метач", предугаждаше навреме опасността и не чакаше последния момент, за да се намеси спокойно и хладнокръвно. Аладжов показа, че и един изключително бърз нападател като Нене може да бъде спрян, колкото и маневрен да бъде той.

А напред (понеже вече стана дума за средата на терена) Денев бе неудържим, когато тръгваше в атака. С топката в крака той направо сееше страх у съперниците си, "влечеше" съотборниците си напред, създаваше обърквания, които можеха да имат и по-лош (за португалците!) край. Войнов дебютира сравнително успешно в мач, който би смутил много млади играчи, но и той, както и Миланов, който този път не показа всичко, загатнато в последните мачове, вероятно могат повече, ако съотборниците им разчитат на тях...

Имаха – 2:2 бе най-малкото, което българският отбор можеше да "вземе" от този мач. Но и то е достатъчно, за да отвори пред него парадната врата на финалите на световното първенство през 1974 г.

Именно парадната! Защото на пръстите на едната ръка вероятно ще се броят отборите, които ще играят там за четвърти пореден път! Защото пак вероятно една ръка ще стигне, за да се изброят онези, които минаха ситото на квалификациите без загуба.

Наистина остава един мач. И ако сме уверени, че и Кипър ще бъде преодолян отново успешно, то е не защото "островитяните" са аутсайдер в групата, а защото сме убедени, че мачът срещу Португалия (а може би трябва да се върнем и към срещата със Северна Ирландия) даде нов облик на националния ни отбор!

ЕУЗЕБИО СЕ СЪРДИ...

... Мачът бе завършил само пре две-три минути, а Еузебио бе вече входа на стадиона. Едва ли би се рял за интервю, ако не бе "прит нат" от свой (изглежда) добър п нат, местен журналист:

– Защо си сърдит?...

– И как не? Вече съм на 31 годи това бе последната ми възможно да играя на световното първенст Имам толкова хубави спомени 1966 г.

– Считате ли, че равният рез тат, който практически окончат но елиминира вашия отбор, е реал – запитах аз.

– Съвсем. Българският отбор иг чудесно и това съвсем не ме изне да. Познавах го добре, убедих се о ново, че не се лъжа. С играчи като нев и Денев може да се направи м го...

– Считате ли, че ако бяхте игра докрай, можехте да помогнете своя състав за нещо повече?

– Едва ли... Българският отбор отлично подготвен, не помисли ни за момент да се защищава глухо, това вече ни лиши от всички шан ве. Още повече, че Португалия съвс няма състава си от 1966 г. Впроч ние и в миналото не сме имали го ми успехи срещу България! Лека но

... Еузебио побърза да си тръг Този път никой не му поиска авт графи. На другия ден сред журна стите, които бяха дошли да поср щат своя младежки състав, се гов реше, че "черната перла" съвсем не контузен. Просто Еузебио не вярв в успеха на своя отбор и не искал свързва името си с мач, който ня да му донесе никаква слава. А сл като сам Еузебио се "предаде" та бързо, другите едва ли можеха да н правят нещо. Не случайно казват, всеки играе толкова, колкото му по Воли съперникът ...

КОГАТО ГЕНЕРАЛЪТ ВЯРВА НА ВОЙНИЦИТЕ

АВТОРЪТ НА ПОБЕДНИЯ ГОЛ ПАВЕЛ ПАНОВ В АКЦИЯ ПРЕД ВРАТАТА НА ПОРТУГАЛЦИТЕ.

След като в 16-та мин. Кр. Зафиров лекомислено пропусна центрираната от Чико топка зад гърба си и новият португалски "Еузебио", негърът от Мадейра, Арналдо, леко я отклони в българската мрежа, "португалската колония" на обновения плевенски стадион "Сл. Алексиев" щастливо се запрегръща. Та нали, за да прекрачат в четвъртфиналите, нашите младежи трябваше да отбележат вече два гола, без да позволят на разигралите се гости отново да огорчат българския вратар. Да огорчат отново чудесната, въодушевена, изгаряща от патриотизъм плевенска публика. . .

Въпреки ледения душ треньорът Й. Арсов остана спокоен. Като всеки добър генерал той вярваше в своите войници, вярваше в успешния край на "голямото представление" на този лишен от редица титуляри отбор. Защото от "героите от Порто" бяха останали само Стойков, Притъргов и Соколов – останалите или бяха "пораснали" над възрастовата граница, или бяха отпътували за Лисабон. И Арсов дочака победния щурм, започнат от всеотдайния Братанов, изключително борбения и работоспособен Соколов и точния Павлов, завършил с красиви и неотразими удари от въздуха на Симов и Панов.

Всъщност, ако искаме, да бъдем справедливи, трябва да признаем, че "плевенското издание" бе преработено и допълнено и за португалците. Вярно, видяхме пет от участниците в нулевото реми в Порто, но отсъствието на имена като Матин и Жордао (видяхме добрите им качества на стадион "Луш" Вечерта), на Мартинс и Вала бе се отразило чувствително и върху тяхната сила.

Затова двубоят бе наистина младежки, двубой на бързината, волята и издръжливостта. Тези оръжия притежаваха нашите младежи, те бяха и технически по-грамотни. И без да блестят, взеха своето, защото имаха в редовете си един неукротим Барзов. Но за него трябва да разкажем по-подробно.

. . .До почивката Барзов, любимецът на плевенските зрители, нетърпеливо потропваше бутони на скамейката с резервите. Арсов не бе оценил както трябва не само огромното психологическо въздействие от участието на местния талант, но и отличните му игри в последните кръгове на "А" РФГ. Добре, че и със смените той "надиграе" колегата си Жозе Аугусто Перес Бандейра (нещастна бе тази събота за двамата едноименници, работещи с елитните португалски футболисти). Барзов заме ни инертния Притъргов и веднаг взе диригентската палка. . . Къде н беше и какво не направи това малк момче! С каква увереност и с какв самочувствие зае централното мя то в оста към вратата на Тиби. Н Всички (дори на португалските водо чи) се понрави неговата фантазия бързата му и елегантна работа топката, самоотвержеността му защита. И умело воденият от нег кораб доплува до победни брегове. . .

Разбира се, в тези щастливи мину ти е трудно да съдим победителите Но какво да се прави, и този път щ нарушим познатата максима Защото искаме да прескочим и следващото по-високо препятствие към европей ския връх. А това налага да не пре мълчим неубедителната напоследък игра на кандидатите за национални трикольор: обезвереността на Кр Зафиров, зигзагите на Стойков, ряз което спадане в "нивото" на Хрис тов, направил непростими пропуск за голмайсторското си име, учудва що безотговорната самоизява на Па нов. Както вижгате, все имена, кои то Хр. Младенов държи "под око" имена, които отдавна чукат на вра тата на представителната единад сеторка. И които трябва да си по мислят, ако искат тя да се отво ри. . .

Асен ВИДЕНОВ

СЕНЗАЦИЯ ИЛИ...

Тенисът отдавна е престанал да бъде сезонен спорт. Състезателите вече години наред не прибират ракетите с последните хубави есенни дни. Но "пилците са броят наесен", казва народната поговорка. Освен че излъчи новите отборни шампиони, току-що завършилото републиканско първенство в буквалния смисъл на думата "преброи отгледаното" през годината в дружествата и центровете, развиващи този спорт. А то не бе много, въпреки че тази година беше по-плодовита за българския тенис. Но веднага трябва да кажем, че класирането за третия кръг на купата "Дейвис" и вторите места за мъже и жени на балканиадата са дело само на първите двама-трима играчи. . . Това не би било беда, ако и те – най-добрите, не вървяха. към големия тенис с. . . рачешки стъпки. (Само преди седмица и Генов, и братя Пампулови бяха надиграни от съвсем посредствени противници на турнира по случай 29-годишнината на МВР)!

Отново видяхме познатата картина с известните действуващи лица. Няколко мача, които освежиха първенството: Л. Генов–К. Яшмаков, двойките братя Пампулови–К. Денчев и Ч. Ганев бяха ведри проблясъци. Изпъкна фактът за ограничения брой състезатели в дружествата и центровете. В отборното първенство пълни състави представиха само Варна и трите столични дружества – ЦСКА "Септ. знаме", "Левски-Спартак" и "Академик" при мъжете, а при жените само трите дружества от столицата. Дори и те, с изключение на ЦСКА, срещнаха затруднения при попълването на своите квартети. "Левски-Спартак" използува услугите на Цв. Цолов и М. Паспалева, прекъснали отдавна активната състезателна дейност. "Академик" разчита все още главно на К. Денчев. За тяхна чест трябва да кажем, че ветераните се представиха над очакванията. Пловдив не участвува, а Русе се яви символично с двама мъже и една девойка. А тези два тенис-центъра са с дългогодишни традиции и с немалко успехи в младшите възрасти, които необяснимо защо не достигат до горните възрасти. Това буди недоумение и тревога.

Прави впечатление също и голямата разлика между първите ни състезатели и останалите в шампионата.

Истинска сензация предизвикаха победите на М. Чакърова над шампионката Юл. Берберян и подгласничката ѝ Л. Радкова. Цолов се наложи над редица младежи. Всичко това навява тягостни размисли затемпото на растеж на нашите тенисисти, за ефективността в работата на треньорите и особено за активността и старанието на състезателите в подготовката.

Присъдени бяха и множество служебни резултати – стара язва в тениса, срещу която бюрото на федерацията е реагирало най-остро и решенията му в това отношение трябва да се изпълняват стриктно.

Изводи от този показателен шампионат вероятно ще бъдат направени. Но за да се изведе тенис-спортът от това състояние, е необходимо да се действува по-решително.

Стоян ГЕТОВ
Снимки: Георги ДОЙЧИНОВ

МАРИЯ ЧАКЪРОВА (ЦСКА) – ВДЯСНО.

ШАМПИОНИ ЗА 1973 Г. СА ОТБОРИТЕ НА ЦСКА "СЕПТ. ЗНАМЕ": ЖЕНИ – М. ЧАКЪРОВА, ЮЛ. БЕРБЕРЯН, Б. БОРИСОВА И М. ПЕЧЕЯН, И МЪЖЕ: (НА СНИМКАТА ОТ ЛЯВО НА ДЯСНО) – С. АРАБАДЖИЕВ, СТ. ВЕЛЕВ, К. ЯШМАКОВ, М. И Б. ПАМПУЛОВИ И Л. ПЕТРОВ.

ХОКЕЙ НА ЛЕД

НАЧАЛОТО НА СЕЗОНА

През изминалата седмица отборите от хокейната група изиграха по два мача от I кръг на новото републиканско първенство. Като прибавим към тях и впечатленията от турнира за купата на в. "Отечествен фронт", още в началото на сезона отборите на "Левски-Спартак" и ЦСКА "Септ. знаме" се открояват над останалите както по маниер на игра, така и по резултатите, които постигат над своите съперници.

Хокеистите на "Левски-Спартак" спечелиха купата и сега не крият амбициите си за шампионската титла, станала през последните години монопол на армейците. Треньорът Г. Страшимиров се представя в първите срещи с отбор, обединяващ равностойни състезатели, подготвени по-добре от останалите. Характерна за тях е колективната игра с добре заучени комбинации, в които участвуват и петимата на леда. Това не става със съвършенството на големите отбори – все още действията им са твърде бавни и допускат грешки, но в сравнение с миналия сезон отборът играе значително по-рационално. Двете победи над юношеския национален отбор (12:4) и над "Металург" (7:1) са още малък актив за категорични преценки и все пак сред нападателите изпъкват с добра игра и реализаторски качества Ив. Атанасов, Г. Величков, Н. Янков, М. Н чов, които дават тон и на останалите.

ЦСКА "Септ. знаме" завърши седмицата също с две победи – срещу "Металург" (11:1) и срещу "Академик" (9:0). В турнира за купата любителите на хокея бяха малко изненадани от неубедителното представяне на армейския отбор. Но в посочените два мача ЦСКА игра отново силно, с типичното за отбора високо темпо и непрекъснат натиск над съперниците. В отбора има опитни голмайстори и 15 гола от общия актив са дело на четирима – Герасимов, Бъчваров, Атанасов (по 4 гола) и Димов (3).

Резултатът от срещата между "Акаде мик" и "Славия" – 6:5, не е показателен за ос порван и напрегнат двубой. Девет минут преди края на срещата студентите водеха 6:3 и само отпускането им позволи на "бел ме" да направят загубата си по-почетна. Д двата отбора имат еднакви проблеми – чув ствуват остро липсата на равностойни сме ни. В отделни моменти младите им хокеист показват добри качества, стремят се да игра ят активно и точно, но много често провалят собствените си усилия с грешни подавания ил слаби и неточни удари към вратата. За слабо та игра на "Академик" допринасят и някои ор ганизационни неуредици, на които секцията дружественото ръководство не обръщат до статъчно внимание. Отборът приема тази не заинтересованост болезнено и в срещата ЦСКА "Септ. знаме" реши да демонстрир "дежурно" явяване на леда. Дори треньорът Ив. Ников се поддаде на същите чувства и б готов да загуби срещата служебно, като пус не в игра нередовни състезатели. Разумъ надделя и това не стана, но ръководството на "Академик" трябва час по-скоро да прояв по-голяма грижа за своя отбор.

"Металург" започва лошо. Двете загуб макар и от най-силните, са сигнал за тревог – 1:11 и 1:7 (!). И през миналата година от борът изпитваше затруднения с остаряващи състав, но поне играеше с голяма амбиция борбено до последните секунди. Изглежда, ч сега и на тренировките, и на мачовете ням достатъчно усърдие и дисциплина.

Юношите имат друга задача – да се учат от по-големите. Дано само не свикнат с дву цифрените резултати, които получават сле всеки урок ...

Димитър ДЖАРО

На снимката горе: Момент пред вратата на "М талург" – в нея нападателите на "Левски-Спа так" изпратиха седем шайби...

УВРЕЖДАНИЯ НА АХИЛЕСОВИТЕ СУХОЖИЛИЯ

По време на спортни занимания ахилесовите сухожилия могат да претърпят главно четири вида травматологични увреждания.

Всяко едно от тези увреждания има различни причини и е свързано с различен механизъм на получаване, а оттам и с различните видове спортни занимания.

1. *Тендовагинит (паратеноит)* се нарича възпалението на сухожилната обвивка и на реховата съединителна тъкан около сухожилието. Среща се най-често при багачи и скиори на средни и дълги разстояния, фехтовачи, гимнастици, акробати.

Появява се при нарушаване принципа на постепенност и системност в спортната тренировка.

Като фактори, способстващи появата на заболяването, могат да се изтъкнат ред обстоятелства: недостатъчно или неправилно загряване, непълно възстановяване след тренировки, неблагоприятни климатични условия (студ, вятър; висока влажност), използуване на тесни, неподходящи или неудобни обувки, наличие на плоскостъпие, както и ранно включване в тренировъчни натоварвания след наскоро прекарани инфекциозни заболявания (грип, ангина).

Заболяването може да протече остро или хронично.

В острия стадий на развитието си паратеноитът на ахилесовото сухожилие може да бъде излекуван.

Ако обаче не се предприемат навременни мерки, възпалението взема хроничен характер, обхваща и самото сухожилие, като довежда до дегенеративни изменения. Хроничният паратеноит е много трудно лечим.

В повечето случаи консервативното лечение е безуспешно или е с временен ефект.

Налага се оперативно лечение, което има свои недостатъци, но често се явява единственото средство, довеждащо до възстановяване на спортната работоспособност на пациента.

2. Втората група травматични увреждания на ахилесовото сухожилие са *тендинитите* – заболявания, засягащи самото сухожилие, следствие продължителни хронични пренапрежения. Тук трябва да се има предвид ролята на онези фактори, които не са важни от гледна точка на интензивността, но действувайки дълготрайно, могат да провокират в известен момент функционални и структурни нарушения. Това са така наречените микротравматични увреди в сухожилието, протичащи с развитие на дегенеративни изменения, огнища на мастно израждане, малки кръвоизливи, скъсвания на отделни сухожилни снопчета, които задебеляват вървовидно.

Така измененото сухожилие е с рязко намалена здравина и създава потенциална опасност от скъсване.

От хронични тендинити на ахилесовите сухожилия най-често страдат лекоатлети-скачачи, гимнастици, акробати.

И тук консервативното лечение не довежда до желания резултат и се налага оперативна намеса.

3. Третият вид увреждане е *инсерционит* на сухожилието. Това е остро или хронично протичащо асептично възпаление на надкостницата с въвличане на горния слой на петната кост в зоната на прикрепване на сухожилието.

Този вид увреждане се развива в болшинството случаи под влияние на системно повтарящи се резки и изпълнявани с голяма сила и амплитуда движения на сухожилието.

Такова абнормно и продължително тегле се явява и когато мускулът е в състояние на намалена еластичност или повишен тонус.

Причината е най-често неправилна методика, но може да се появи и в резултат на неудобни обувки или наличие на плоскостъпие.

Инсерционитис на ахилесовите сухожилия нерядко се съчетава с възпаление на близко разположената и произвеждаща смазочна материя слузна торбичка (бурса).

Заболяването е често при лекоатлети и колоездачи, както и при несистемно занимаващи се с вдигане тежести. Лечението изисква период на отбременяване, ортопедични подложки и физиотерапия. Добър ефект се получава и от локалните инжекции с хидрокортизонови препарати.

4. Най-тежката, напоследък зачестила травматологична увреда на ахилесовото сухожилие е *частично и пълно скъсване*.

Наблюденията показват, че тази травма се явява предимно при високоразредни спортисти с дългогодишен спортен стаж – гимнастици, акробати, циркови артисти, атлети, както и при някои колективни спортове – при резки стартове.

Ахилесовото сухожилие е най-здравото в човешкия организъм. Скъсването му може да бъде резултат на мигновено свръхнапрежение, приложено и на съвсем здраво сухожилие, но по-често се получава и при не особено голямо натоварване на вече увредено от хронично заболяване сухожилие.

И тук като благоприятствуващи появата на травмата фактори могат да се изтъкнат: недостатъчно загряване, ползуването на нееластични подиуми при гимнастици и акробати, смяната на пистите при лекоатлетите, неправилно техническо изпълнение на някои упражнения.

Наблюденията показват, че 95% от всички скъсвания на сухожилията при гимнастици и акробати са ставали при изпълнение на точно определен вид упражнение – отскок за задно превъртане (салто).

При неспазване на условията за оптималното му изпълнение (скоростни отскоци, съчетани със силно отблъскване и с ръцете) за част от секундата ахилесовото сухожилие се подлага на действието на сила, която може да превиши границата на издръжливостта му (около 400 кг) и в този момент да настъпи частично или пълно скъсване.

Клиничната картина е много характерна: резки болки в областта на сухожилието като от директен удар и функционална немощ – невъзможност да се стои на пръстите на съответния крак.

Профилактиката на тази травма изисква специална системна подготовка, водеща до постепенно заякчаване на сухожилието, прецизно загряване, навременно лечение на заболяванията на сухожилията.

Лечението е оперативно.

Накрая можем да дадем няколко препоръки, чието спазване би предпазило спортистите от тези тежки и с неприятни последици травми.

1. При първа поява на болка в ахилесово сухожилие спортистът своевременно да бъде насочен към специалист по спортна травматология.

2. Започнатото лечение да не бъде прекъснато по усмотрение на треньора или състезателя поради временно подобрение.

3. Да се спазват всички принципи на спортните тренировки, осигуряващи постепенна нагласа на органите (респ. ахилесовото сухожилие) към съответно тренировъчно натоварване.

4. Познавайки факторите, благоприятствуващи появата на травматични увреди на сухожилието, да се вземат мерки от треньори и лекари на отбори за тяхното избягване (нееластични подиуми, неподходящи обувки, плоскостъпие, лоши метеорологични условия).

5. Да се обръща внимание от треньорите-методисти на правилното техническо изпълнение на някои опасни за сухожилието упражнения.

6. При неуспех от консервативно лечение спортистите да бъдат насочвани за оперативно лечение като единствен метод за възвръщане на спортната им работоспособност.

Д-р Никола ДАГОРОВ
Д-р Иванка МИХАЙЛОВА
Републикански център по спортна медицина

ОБЛЪЧВАНЕ С УЛТРАЗВУК НА ХРОНИЧЕН ПАРАТЕНОИТ НА АХИЛЕСОВОТО СУХОЖИЛИЕ В КАБИНЕТА ПО ФИЗИОТЕРАПИЯ ПРИ РЦСМ

ПРИ ПРАВИЛНО ЛЕЧЕНИЕ И СПОЛУЧЛИВА ОПЕРАЦИЯ СПОРТИСТЪТ С УВРЕДЕНО СУХОЖИЛИЕ НА ТРЕТИЯ ДЕН МОЖЕ ВЕЧЕ ДА СТЪПВА.

ШАМПИОНИТЕ ОТГОВАРЯТ

"Неотдавна четохме с вълнение за спортния подвиг на Йорданка Благоева на финала за купата на Европа в Единбург. След това научихме, че веднага след състезанията е заминала за Виена на операция. В същото време оперирана е била и другата наша голяма спортистка Диана Йоргова. Отправяме молба да ни запознаете с тяхното състояние, как се чувствуват след операцията и дали ще участвуват за в бъдеще на състезания. . ."

Из писмото на Катя ЖИВКОВА ученичка от X клас – София

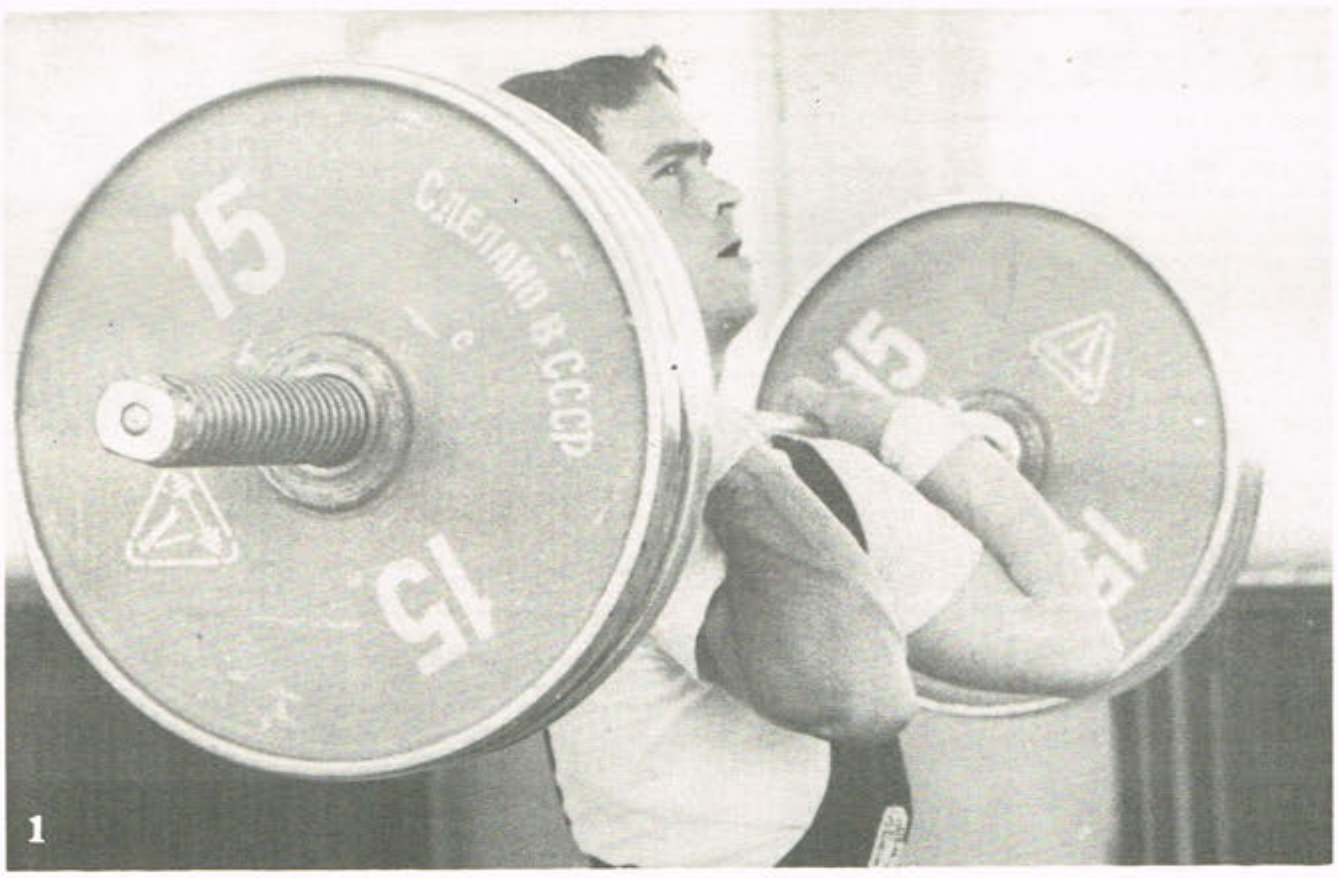

Свързахме се с двете именити спортистки, които отговарят чрез "СТАРТ":

"ЙОРДАНКА БЛАГОЕВА: "Преди всичко използувам случая да изкажа горещата благодарност на професор Йелинек и на д-р Дагоров, който асистира по време на операцията, че положиха много усилия и цялото си умение всичко да премине успешно. Чувствувам се добре и вече започнах възстановителни упражнения в Републиканския център по спортна медицина под ръководството на треньора по лечебна физкултура Лилов. Лечението на болния крак протича оптимистично. Вярвам, че още през тази зима ще започна нормални тренировки. Това е първа сериозна травма в моята повече от десетгодишна спортна кариера, но вярвам, че тя ще бъде последна. Въпреки че съм начело в световната ранглиста през тази година, не съм удовлетворена, че не надминах миналогодишния си световен рекорд. Имам горещото желание това да постигна в бъдеще. . ."

ДИАНА ЙОРГОВА: "Радвам се, че Данчето вече е по-добре и започна възстановителни тренировки. Аз ще трябва да изчакам още една – последната от шестте седмици, в които краката ми е в гипс. В края на този месец обаче започвам и аз "да се уча да ходя". Още не знам какъв е точният резултат от операцията, но се чувствувам добре и вярвам, че всичко ще приключи успешно. Не смятам да се отказвам от любимия си спорт, но вече съм по-спокойна, след като няколко млади състезателки преминаха шестте метра на скок дължина. След като спечелих европейската титла в Ротердам, не успях да помогна за триумфа в Единбург, но да се надяваме, че в Рим ще успея. . ."

1

ПЕТ ПЪТИ ПОВЕЧЕ ОТ СОБСТВЕНОТО ТЕГЛО

За българския удар на тежкоатлетическата "борса" спортният свят заговори особено громко през последните години. Европейското първенство в румънския град Констанца бе назовано фестивал на българските щангисти. На олимпийските игри в Мюнхен нашият отбор се превърна в "бомбата на подиума". С ново българско чудо бе завързано и първенството на континента в Мадрид. Световният шампионат в Хавана предизвика пак вълнения около четата на треньора Иван Абаджиев. Поради тежките климатични условия резултатите там бяха, общо взето, незабележителни, но в 3 категории световните рекорди все пак паднаха. В две от тях подвигът се оказа дело на българи – на заслужилите майстори на спорта Атанас Киров и Неделчо Колев. Третият рекордьор е популярният щангист Насири от Иран. Споменаваме го не само защото подобри световното постижение в двубоя с петдесет и два килограмовите, а тъй като неговият път на състезател е тясно свързан с пътя на нашия Киров.

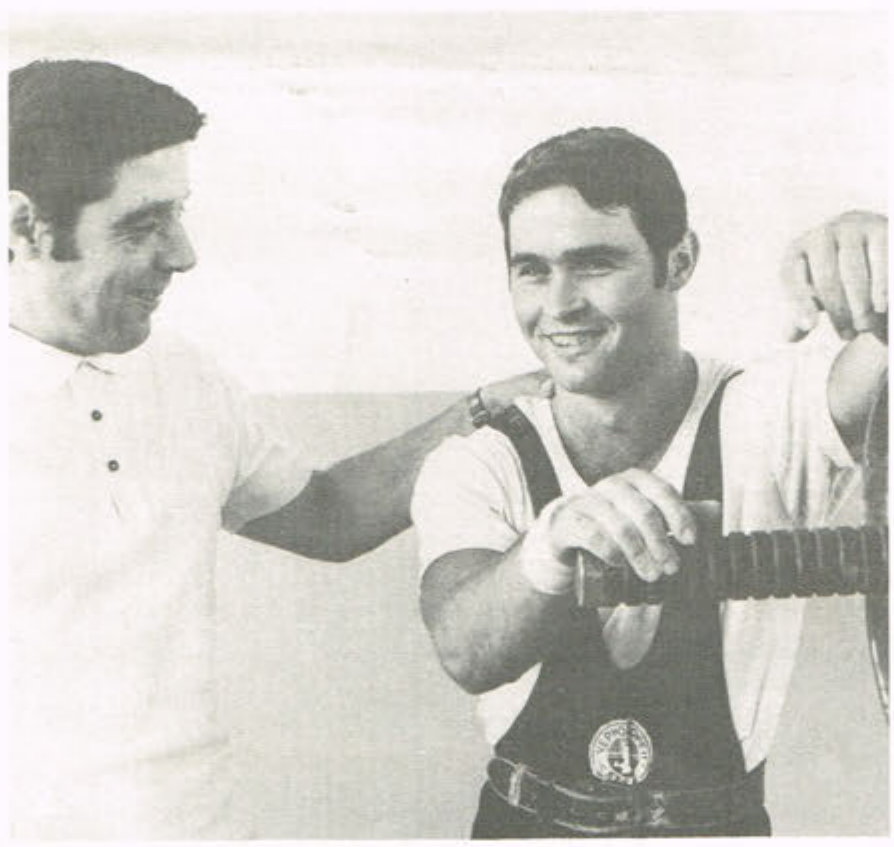
И тъй: говорят, питат, коментират, охкат. За един, за втори, за двети, за десети. За българи. И ако искаме да се върнем към началото на тоя път, който предизвика толкова много сладък шум около нашата тежка атлетика, ще ни направи впечатление същото име, което днес отново е сред героите на деня: Атанас Киров. Той именно "провлече пак", той е първият българин, завоювал шампионската титла на европейските състезания – във Варшава, през 1969 година. Тогава златоносецът не беше навършил 23 години. Сега е на 27, има две титли от европейски първенства (през 1969 и 1973 г.), световна шампионска титла и световен рекорд в двубоя на категория до 56 кг. Безспорно последователна спортна биография, макар и все още незавършена: след завръщането си от Хавана Киров заяви, че ще се състезава до олимпиадата в Монреал.

ФЬОЛДИ, НАСИРИ, ВЕРИГАТА

Като изброяваме титлите му, прави впечатление мъртвият период от 1969 до 1973 година. За да бъдем абсолютно точни обаче, би трябвало да кажем: "Почти мъртвият период", защото през това време Киров заемаше обикновено 4-5 място в международните ранглисти, а за представител на една осеммилионна България това хич не е дребна работа. Сега четвъртото или петото място биха ни свидят, защото очите ни бяха бързо свикнаха с блясъка на златогородните метали...

И все пак на какво се дължи "почти мъртвият период"? Никой не е в състояние да обясни това по-добре от самия Киров:

"Двама души и едно движение бяха застанали насреща ми: унгарецът Фьолди, иранецът Насири и... повдигането. Фьолди е епоха в щангите. Самият аз го боготворя, та не мога да се сърдя и на съдиите, които позазваха слабост към него. Правото за тази слабост той беше спечелил честно – със силата си, с техниката си, с мъжеството си. Чувал съм да казват за някои писатели – първите десет години работят за името си, после името работи за тях. Подобно беше и положението с моя приятел и кумир Фьолди. В младите си години той създаде име, което му помага в преклонната спортна възраст. То натежаваше везните към него в едно движение, което ние, щангистите, не

2

на шега, а съвсем сериозно наричаме "съдийско" – повдигането. Същото движение беше стихия и за другия голям атлет от моята категория – Насири. И с двамата ми беше неописано да се боря до като .. повдигането падна от тежкоатлетическия многобой тъкмо поради причината, която посочих: в оценките за него лежи преголяма доза съдийска субективност. Веригата, която ме дърпаше назад при всеки опит, се скъса. Усетих се свободен."

Че това е действително така, свидетелствува и изявлението на Насири: "Сега предпочитам да се срещна с Киров на плажа, а не на подиума".

НА ВЪРХА

От световния шампионат в Куба нашите щангисти долетяха в четвъртък след обед. На софийската аерогара бяха дошли съпругата и двете дъщерички на шампиона, както и личният му треньор Милтиядов. Чух как спорят съпругата и треньорът.

Тя настояваше още същата вечер да потеглят заедно с Киров обратно за дома си в Бургас, а той държеше на своето: "Ако се приберем нощес или по никое време сутринта, място няма да мога да си намеря. Хората от града искат да го посрещнат тържествено, както се полага на шампион и рекордьор. Подготвили са се за утре по обед. Тази вечер ще спим тука, в хотел "Диана". Надделя Милтиядов – тоест бургаската народна воля, Атанас Киров се видя принуден да понесе още една тежест след състезанието – остана да нощува в София, докато сърцето го теглеше към родния край. Тъва обаче ми даде възможност да разговарям с него спокойно в хотела, вместо да работя с лакти, за да се добера до героя и да чуя само две думи: "Доволен съм, чувствувам се отлично".

Ето какво разказа той за пътуването си до... Куба, до рекорда и златото:

"Бях готов за тоя световен рекорд още през пролетта, но "се разминах" с него и на турнира за Дунавската купа, и на европейското първенство в Мадрид. Изгубих всяко право на отсрочка. Хавана ми поставяше нещо като ултиматум: покажи можеш ли действително или не можеш! Знаех, че мога. От съперници и килограми не се вълнувах – казах вече, след Мюнхен се усещах свободен за атака. Постреснаха ме обаче първоначалните несгоди. Вместо за един ден добрахме се до кубинската столица след три денонощия мъки. Самолетът ни тръгна от София със закъснение 2 часа и половина, стоя дълго в Братислава и изпуснахме връзката за Хавана. Пренощувахме непредвидено две нощи в Прага, а след това, по нов маршрут (Прага–Москва–Рабат–Хавана) се придвижихме към центъра на шампионата. Посрещна ни жега и невероятна влага. Дишаше се тежко. Не ни оставаше време за аклиматизация. За един-два дни ние – хората от малките категории – трябваше да влезем в теглови си норми. Мустафов – петдесет и два килограмовият ни представител, стана жертва на обстоятелствата и не стартира. Следващите поред бяхме аз и Гошо Тодоров – партньорът и съперникът ми в кат. до 56 кг. В хотела се чувствувахме добре – пуснем климатичната уредба, почиваме, удобно ни е. Уморяваше ни обаче сауната – и истинската, и тая, която те изстисква на всяка крачка по улицата, та и в залата. Както и да е, смъкнах две кила и половина. Гошо – също.

След първото движение, при което изхвърлих 110 кг, вече бях абсолютно сигурен: ще бъда! Пред мен наистина "избягаха" Тодоров и Мики, но знаех, че японецът не е добър "тласкач", а Гошо, след като е "хвърлял" килограми в сауната, обикновено изнервя и волята му отслабва (това аз искрено съжалявам, защото освен съперник, той ми е и приятел – българин е и в негово лице виждам свой наследник в категорията). Макар че горещината ме приспиваше докато чакам реда си за изтласкване, постарах се да се мобилизирам. Изглежда, донякъде съм успял – с 147,5 кг в това движение спечелих първото място и подобрих световния рекорд в двубоя на Насири. Съжалявам само, че не се срещнах пряко със самия иранец. Жертвувайки дори косата си (тя също е грамове), тя беше слязъл в кат. до 52 кг, където според мен – дълго ще остане недостижим с постиженията си.

На този шампионат силно впечатление ми направи отново Фьолди. Не с резултата си, а с чувствата си на другарство и родолюбие. Вече 35-годишен, той – който можеше да се поскъпи за славата си и спокойно да се оттегли от подиума– бе дошъл в Хавана главно за да покрепи отбора си в критичен момент. Това са големите спортисти"

Последното му откровение – Фьолди – ти помага да разбереш най-добре самия Киров. Нали има е на приказка: виж какво човек цени у другите, за да опознаеш самия него.

АТАНАС КИРОВ

КАТЕГОРИЯ 56 КГ
СВЕТОВЕН РЕКОРДЬОР
В ДВУБОЯ – 257,5 КГ

1 120 КИЛОГРАМА В РЪЦЕТЕ НА АТАНАС КИРОВ – С ТАЗИ ТЕЖЕСТ ТОЙ СЕ СРЕЩА ПОЧТИ ВСЕКИ ДЕН.

2 ЕДИН ОТ МАЛЦИНАТА ЩАСТЛИВИ ТРЕНЬОРИ, ПОДГОТВИЛИ СВЕТОВЕН РЕКОРДЬОР И ШАМПИОН, Е И ГЕОРГИ МИЛТИЯДОВ.

3 В ПРЕГРЪДКИТЕ НА СВЕТОВНИЯ ШАМПИОН СА НАЙ-СКЪПИТЕ ПОСРЕЩАЧИ.

4 ПРИЯТНО Е ДА ПОТИЧАШ СЛЕД ТОПКАТА, КОГАТО НИКОЙ НЕ ИСКА ОТ ТЕБЕ ДА ВКАРАШ ГОЛ.

Снимки: Емил МАНДЖАРОВ

ВИЗИТНАТА КАРТИЧКА НА ШАМПИОНА

Роден е на 24 септември 1946 г. Бургас. Тъй като световните първенства и други големи състезания по вдигане на тежести се организират обикновено през септември, вече години наред не може да празнува рождения си ден у дома. Чествувал го два пъти в Мексико, в Перу, в Кали, в Лима...Оженва се през 1968 година на 8 март. И по моя повод съпругата му Нора се шегува: "Нарочно поиска да сключим брак в Деня на жената, за да минава в бъдеще с един подарък за двата празника. Късметлия си Наско – гратис може да се измъкне за рождения ми ден – дошла съм на тоя свят на Нова година". Впрочем по женска линия му върви и още в едно отношение – баща е на две дъщери.

Тренира вдигане на тежести от 1963 г. Пръв треньор му е Илия Бабачев (в продължение на година и половина), а след него и досега – Георги Милтиядов. В националния отбор се подготвя под ръководството на героя на социалистическия труд Иван Абаджиев. Състезател е на "Черноморец" (Бургас), работи в нефтохимическия комбинат. Герба на републиката носи от 1967 г.

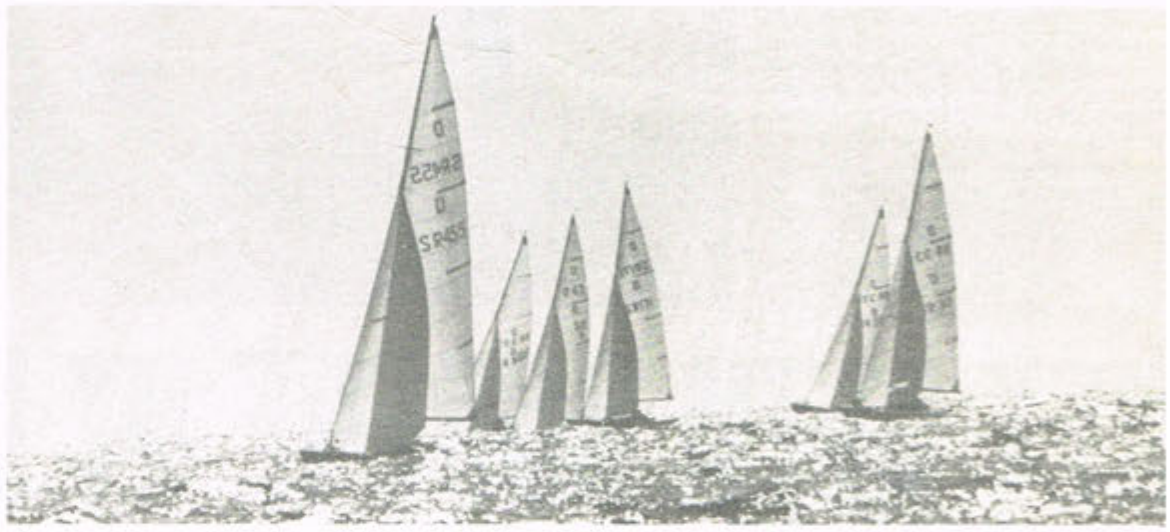
Надежда БОГДАНОВА

3

4

Ловци на вятър

НАЧАЛОТО

В недалечното минало само една обществена организация се грижеше за развитието на гребането и ветроходството – Българският народен морски съюз със седалище Варна. В 1936 г. тази организация отчете 107 членове – 67 мъже и 40 жени, 6 гребни и 1 ветроходна лодка. През същата година са били изнесени 2 урока по ветроходство...

В 1948 г. бе организиран Черноморски ветроходен поход с участието на 7 яхти, всичките от Варна. Нито една от тях не беше година за самостоятелно плаване в открито море. Извън Варна нямаше други години за участие в похода яхти.

Какво липсваше на нашия ветроходен спорт до 1948 г.? Нямаше правилник за класификация на яхтите. Нямаше кой да финансира строежа на състезателна материална част. Нямаше никакви категоризирани съдийски и педагогически кадри. Нямаше никаква учебна литература по ветроходство. Нямаше нито една яхта от олимпийски клас. Ние се намирахме в първобитния стадий на "романтично ветроходство"...

Междувременно у нас се създадоха условия за развитието на съвременен ветроходен спорт. Усилията на състезатели, доброволни инструктори, треньори, активисти и ръководители, обединени във Федерацията по ветроходен спорт,изведоха България на второ място на Балканския полуостров.

Първото ни участие в елитни международни състезания дойде доста късно – в 1969 г. Тогава се състоя XIV европейски шампионат на клас "ФИН". На старт са яхти на 20 европейски държави и на САЩ. Освен нас всички останали са редовни участници в световни, олимпийски и континентални шампионати. Как се представихме? От проведените 7 гонки шведите печелят 3 първи места, българите – 2 първи места, поляците и холандците – по 1 първо място. В крайното класиране обаче, след като направи "капак", мс Рафаил Овчаров зае 17-то място.

В 1971 г. край Несебър се проведе V балкански шампионат на клас "ФИН" и на клас "Летящ холандец". В неофициалното отборно класиране заемаме второ място, след Гърция.

В 1972 г. участвуваме в XXIV балтийска международна регата, проведена край Рига. На старт са 149 яхти в 7 класа. Ние се състезаваме само във "ФИН". В крайното класиране Петко Граматиков е на пето място – пред него са трима съветски майстори на спорта и един от ГДР, а зад него са 15 майстори на спорта.

При една обективна преценка на тези резултати трябва да се имат предвид няколко неблагоприятни и характерни за нашия ветроходен спорт момента:

● Материалната ни част не е равностойна. Към международната асоциация на клас "Летящ холандец" Румъния има регистрирани 35 състезателни яхти, Гърция – 21, Югославия – 19, Турция – 15, а ние – само една.

● Водните спортни бази са малобройни. Имаме над 30 удобни водни площи за ветроходен спорт, но федерацията е принудена да ограничава своята дейност само в три основни града: Варна, Бургас и София. Водната база във Варна скоро ще преустанови своята дейност, защото на същото място започва строежът на коловози за пристанище Варна-Запад. Същата съдба очаква водната база в Бургас – в плановете за разширяване на пристанището е предвидено тя да бъде съборена. Поради необоснована възбрана построената от ЦС на БСФС водна база на язовир "Искър" сега стои неизползувана. Временните бази на "Щъркелово гнездо" не задоволяват напълно нуждите на ветроходния спорт в столицата.

● Във ВИФ "Георги Димитров" специалността по ветроходен спорт е закрита.

Оправдано ли е изразходването на значителни средства за развитието на ветроходния спорт?

Ветроходството е не само спортна дисциплина, но и професионална школа за масова подготовка на млади морски кадри. На ветроходната яхта младежът става капитан на малък плаващ съд. Като се има предвид разрастването на нашето корабостроене и на нашето морско стопанство, на този въпрос може да се отговори само положително.

Стефан ЦАНЕВ
заслужил деятел на физкултурата

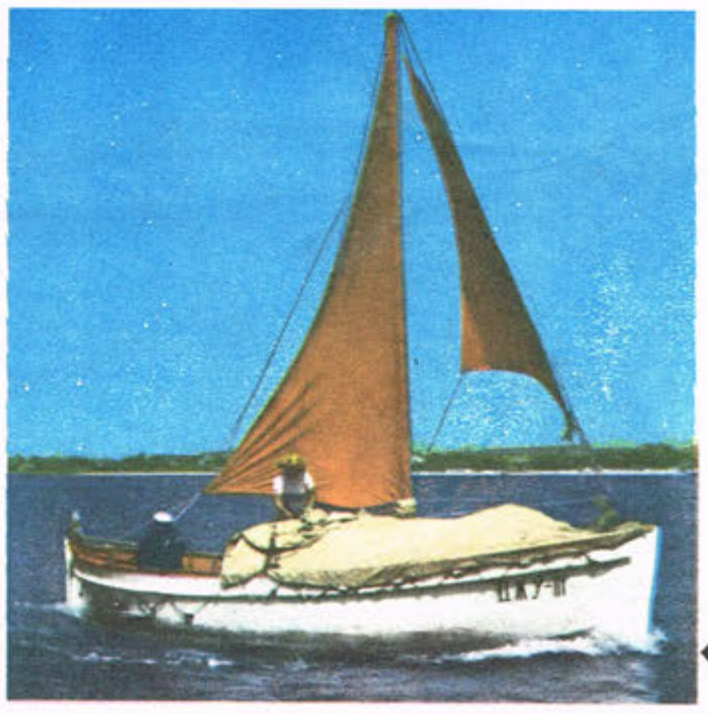
С «ПОЛОНЕЗ» ОКОЛО СВЕТА

Сред малцината ветроходци "самотници" успели да обиколят света, записа своето име 35-годишният полък Кжиштоф Барановски. На 24.VI. 1973 г. хиляди жители на град Шчечин посрещнаха своя сънародник, станал световен прочут за 418 дни. Изпратен само от своите най-близки другари, той се завърна с яхтата "Полонез", този път ескортирана от десетки кораби, хеликоптери и бойни единици. Преди това грандиозно пътешествие Барановски бе известен като добър журналист и отличен ветроходец. След своя подвиг стана най-прочутият капитан в Полша. Не само защото обиколи света с "Полонез", а и защото избра най-трудния маршрут, минаващ покрай прословутото негостоприемния нос Хорн. Преди него по този път бяха минали само дванадесет ветроходци, но никой не бе успял (включително и прославеният Чичестер) да преодолее разстоянието от Хобарт (Австралия) до най-южната точка на американския континент за 45 дни. Така Барановски стана носител на един малко известен, но с голяма стойност световен рекорд.

От 5.V.72 г. до деня на завръщането си този млад човек, с нищо ненапомнящ за морските вълци от разказите и филмите, прекосява три океана и много морета, за да се завърне в родината си като герой, който с обикновени думи разказва за невероятни събития.

– На път за Австралия в Индийския океан бях застигнат от страхотна буря. Не можах да разбера как една огромна вълна преобърна "Полонез" с кила нагоре и как отново тази прекрасна яхта успя да заеме нормалното си положение. Държах се с ръце и крака здраво уплетен във въжетата.

Дали някога жителите на Варна или Бургас ще посрещнат тържествено своя голям Капитан? Защо пък не! Вече имаме добри корабостроители и инженери. Не липсват и смели българи...

ПИОНЕРИ

Океанската регата е едно извънредно мъжествено състезание. И извънредно красиво. Според Балзак три неща се доближават най-много до съвършенството – красива жена, която танцува, чистокръвен кон на свобода и яхта с развети платна. Може да се спори с класика – но вярно има и други неща, които са на ка съм от съвършенството, но едва ли може да се оспори, че океанската регата беле жи границите на човешките физически и психически възможности.

Ние сме морска страна, вече и корабостроителна. Наистина все още ни липсват морски традиции, но те следва да се създават. Създават ги пионери. Започват от малко, с много мъка, главно по сушата – в борба с консерватизма. Понякога успяват и с това поставят началото.

Такива пионери са Дончо Папазов и Юлия Гурковска. Той е 33-годишен

ПЪРВИТЕ БЪЛГАРИ С ЯХТА ПРЕЗ ЧЕРНО МОРЕ. ДОГОДИНА – АТЛАНТИЧЕСКИЯ ОКЕАН..

В началото бе вятърът. Сетне дойде платното.

Тласкан от жаждата на познанието, човекът се устреми към широките хоризонти, към неизвестното – със страх и надежда. Небе, безброй звезди и едно загадъчно море, което мами. Спътници му бяха затишие и ураган, глад и мъка. И имаше само една опора – платното.

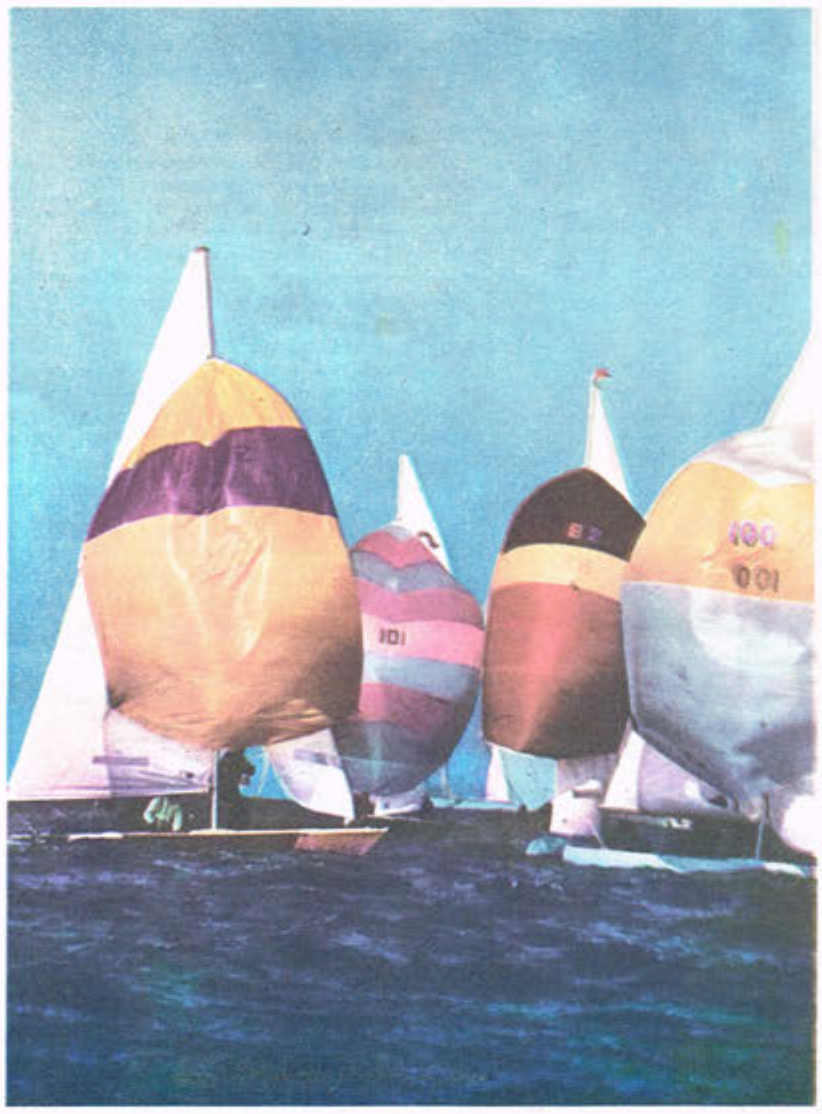
Бялото платно откри широкия свят – островите сред океана, Америка, Австралия, континентите. На него се дължат великите географски открития, с него човекът опозна своя дом – земното кълбо. И бялата пяна зад килватера бе върната следа на неговите победи.

Отмина голямата епоха на ветроходите. Тя ли се струва романтична, но бе изпълнена с ежедневен героизъм, с епична борба срещу стихиите, с необикновено мъжество. върху платно са изпи сани едни от най-славните страници от историята на човешкия дух.

Сега всичко е известно, всичко е открито. И най-малкият коралов остров е отбелязан на картата. Земята се пренаселва, светът гърми от шума на мотори. Може би затуй се възражда ветроходството, но вече състезателно, в духа на нашето време.

Хиляди малки и големи яхти порят вълните. Човекът няма повече какво да открива. Той навярно иска да открие себе си във вълнението на риска, в борбата с вечните стихии, без помощта на техниката, почти с голи ръце. Най-бързите яхти правят средно към 20 възли – около 35 км в час. Смешна скорост в нашия век на бързината. Може вече да се обиколи Земята за няколко часа, но човекът се обръща все повече към ония дръзновения, които му позволяват да изяви най-пречистените качества на човешкия дух – кураж, издръжливост, инициатива. Към платното.

Ние произлизаме от морето. Във всеки от нас има късче море – кръвта, която пулсира в нашите вени. Тази кръв е много близка по химически състав с морската вода. И се връщаме към морето. Далеч от шумната суша. Сред самотата на безбрежните простори и една тишина, нарушавана само от свистенето на вятъра и плисъка на вълните.

КАПИТАНЪТ

В света на яхтсмените този човек е познат на всички: цели двадесет години от своите тридесет и пет е отдал на ветроходството. Става дума за двукратния олимпийски шампион, заслужилия майстор на спорта, капитан-инженера от ВМС – Валентин Манкин. Той има всички почетни титли, които могат да се получат в спорта.

Знаменитият кърмчия беше в отлично настроение. Валентин Григориевич току-що се бе върнал в Москва от Неапол, където заедно със своя помощник Владислав Акименко победи в клас "Темпест" на поредното световно първенство по ветроходство.

– Какви трудности срещнахте по време на турнира? – с този въпрос започна разговорът ни със световния шампион.

– Най-неочакваният и неприятен сюрприз ни бе поднесен от... неаполитанския залив. Знаехме, че заливът е замърсен с нефт, но че акваторията е натъпкана с хиляди разнокалибрени пластмасови флакони, кутийки и чувалчета – да си признаем, такова нещо никой не очакваше. Дребна работа ли Ви се струва? А в същност това е все едно да се разхвърлят павета по скоростна автострада...

Добре беше, че седмица преди световния шампионат ние с Акименко участвувахме в откритото първенство на Италия, където не само внимателно наблюдавахме конкурентите, изучавахме ветровете на залива, но и намерихме противоотрова срещу тези пластмасови "торпеда".

– Както е известно, Вие спечелихте първенството "с явно превъзходство" и в последната, шеста гонка можехте да не участвувате. Може би конкуренцията не беше много голяма?

– Не, не е така. В шампионата участвуваше целият елит: екипажите на американците Дайсон и Линвил, на холандеца Стаартес, на англичанина Уорън, на италианеца Дони – много опасни съперници, които неведнъж са взимали награди от олимпийски игри, световни и европейски първенства. Трябваше да се борим с четири екипажа: от САЩ, четири от Англия, четири от Швеция и петнадесет от Италия. Не може да се каже, че в първите гонки всичко вървеше гладко. Откровено казано, обичам да се боря при много силен вятър, а при първата и втора гонка имаше само слаб ветрец.

Двамата италиански кърмчии Милони и Дони, които и със затворени очи можеха да изминат дистанцията, излязоха напред. Ние с Акименко бяхме на трета позиция, останахме назад с 0,3 точки. Разликата беше много малка и в третата гонка бяхме лидери. Пред самото начало на петата гонка вятърът най-после стана истински, започна да вали дъжд, спусна се мъгла, а при такива "неблагоприятни условия" ние се чувствуваме като риби във вода. Накрая финиширахме с преднина от няколкостотин метра и си осигурихме златните медали на световни и европейски шампиони.

– А защо въпреки всичко стартирахте и в последната, шестата гонка?

– Първо, не искахме да има излишни разговори: вижте ги, станаха шампиони, а сега се страхуват да не загубят и да компрометират титлата си. Спортът си е спорт и трябва винаги да се бориш докрай, дори когато победата вече е в ръцете ти.

– През този сезон на вас с Владислав Ви се удаде да спечелите всички турнири: Черноморската и Килска регата, първенството на Въоръжените сили на СССР, световното първенство... През последните четири години в екипажа Ви се изредиха четирима различни матроси. На какво се дължи това "текучество на кадрите"?

– Разрешете аз да отговоря на този въпрос! – В разговора се намесва треньорът на Манкин – Константин Василиевич Мелгунов. – Виждате ли, да се постигне това, което е постигнал в своята спортна дейност Валентин, трябва просто да можеш да бъдеш... Манкин. Този човек е абсолютно предан на своя спорт: постоянно търси, измисля нещо за своята яхта...

По Днепър още плават ледове, а Манкин е вече на тренировка. Той извършва огромна работа – такова колосално трудолюбие не е по силите на всеки от неговите помощници.

Валентин е взискателен и към себе си, и към помощниците си. Той е истински капитан. Сега няколко думи за последния матрос на Манкин – Акименко. Трудно е да се гадае предварително, но засега дуетът се сработва добре.

Слава Акименко е на двадесет години, доскоро беше първоразредник. Той учи в четвърти курс на Киевския институт за физкултура. Всичко е още пред него, но той е матрос от екипажа на Манкин, а това задължава много...

Разговарял: И. ВАНЯТ

ЛЕТЯЩИТЕ ХОЛАНДЦИ

В малката стая най-голямо място заема колекцията от купи. Повечето са бронзови, какъвто все още е обичаят у нас. Извити надолу мустаци като на Тарас Булба се мъчат да състарят едно младо лице – на майстора на спорта Николай Александров. Купите са негово притежание – 5 пъти републикански шампион в клас "Пират" и 6 пъти в клас "Летящ холандец".

Как се става 11 пъти републикански шампион, е малка загадка. Сигурно е роден до вода, в семейство на рибари или делфини. Оказва се, че Николай Александров е роден в семейство на шоп... А как избира един шампион своето поприще? Съвсем случайно.

– Тренирах баскетбол в Двореца на пионерите. Едно лято отидох на пионерски лагер край язовир "Искър" и там за пръв път се качих на ветроходна яхта. Много ми хареса.

Три години по-късно е вече сребърен медалист в клас "Фин". Забравен е баскетболът, остават само скиите – състезава се известно време в дълго бягане. Чудно съчетание на две противоположности – вода и сняг.

Висок атлетичен мургав младеж с къдрава коса – Тодор Пенчев. От няколко години е шкотман на Н. Александров. Студент по право и бивш градски първенец по борба. Неведоми са пътищата към ветроходството... Както е известно, в "Летящ холандец" рулевият свири първа цигулка – негова е тактическата разработка на състезанието, той командува, той е психологическият фактор. Всеки иска да бъде рулеви.

– Има глад за шкотмани – казва Тодор Пенчев.

Навярно е истина. Но те са нещо като булки – трябва някой да ги хареса. А когато състезанието не върви, виновна е "булката". Както в живота. Така е станало и с Тодор Пенчев. С предишния си рулеви неизменно са били последни и накрая развод – разбира се, по вина на шкотмана... Двама души върху малката територия на една яхта е нещо като брак. Има напрежение, има конфликти, тонът се дига, може да има и сцени, понякога по-бурни от бурните вълни. Трябва да има сходство на характерите. Има го – сега и той е шампион.

А какъв трябва да е шкотманът?

– Атлетичен, способен на големи физически натоварвания, към 90 кг тежък и 1.85 м висок – казва Александров. – Освен това внимателно да следи противника по време на състезание и да довежда работата си до автоматизъм. И да слуша...

Тези "булки" трябва наистина да отговарят на много прецизни изисквания. Почти както в живота.

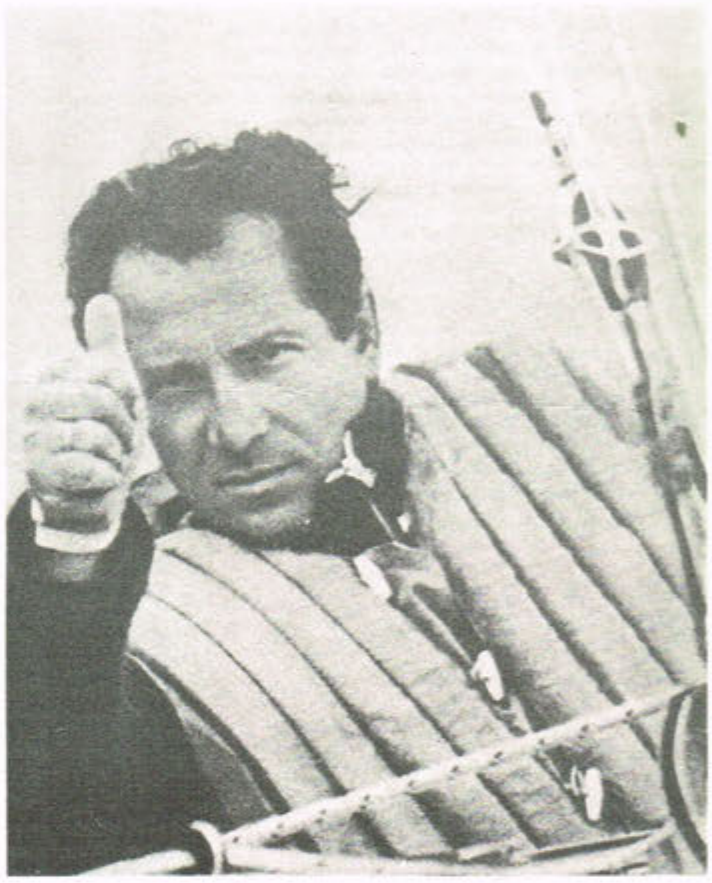
А какво харесвате у Николай Александров?

– Неговото силно желание за победа. При него отказване няма – досъпване на мачтата. Критичен е, но не прекалява. Още не ми върви напълно и по навик ми дава нареждания: отпусни, натегни, дигай спинакера, дигни шверта, внимание капак!

"Капак" значи преобръщане на лодката. Пренеприятно.

Кое е най-драматичното Ви изживяване?

– На балканиадата в Несебър – казва Т. Пенчев. – В последната гонка направихме капак. И то заради едно защо. Бяхме изпреварили противниците с 400 м и второто място ни беше сигурно. По едно време Александров ми вика да отпусна подветрения шкот на спинакера. Аз казах защо и в следния миг направихме капак. Четири часа стояхме във водата и се мъчехме да изправим лодката. И се класирахме на трето място...

ЕДИН ПЕРСПЕКТИВЕН ЕКИПАЖ – ТОДОР ПЕНЧЕВ И НИКОЛАЙ АЛЕКСАНДРОВ.

ономист, инструктор по леководолазен спорт, бивш състезател по тенис на маса хокей. Юлия Гурковска, негова съпруга, е музикален оформител в киното. Миналата година този екипаж преплува Черно море от Варна до Сочи с ветроходна яхта без кил, съоръжена от параходство МФ. Сега Дончо Папазов и Юлия Гурковска се готвят да преплуват ветроходна яхта Атлантическия океан от Гибралтар до Куба. Правено е многократно, но не от българи. Следващият план навярно е обиколка на Земята. Пристрът им ще бъде последван от други. И тогава може би ще има вече българи, достойни да се състезават в големите океански регати, които се следят с толкова голям интерес по света и носят на страната победителка извънредно ценен международен спортен престиж.

Един древногръцки философ е казал, че има три вида човеци – живите, мъртвите и онези, които плуват по моретата. Нека сред българите да има повече от третия вид.

Страницата е подготвена от Жак ШЕМТОВ

ТЕЗИ 12-13 ГОДИШНИ БАСКЕТБОЛИСТИ ОТ У-ЩЕ № 47 СПЕЧЕЛИХА ТУРНИРА "ЗЛАТНАТА ТОПКА".

ВСЕКИ ДЕН ФИЗКУЛТУРА

Специално за "СТАРТ"

В столицата на Съветска Естония Талин има едно обикновено общообразователно училище № 47, известно в цялата република с необикновено големите си успехи в спорта. Учениците от това училище са на първо място в детските съревнования по баскетбол, футбол, хокей, плуване. А деветокласникът Ено Вилбо установи 4 рекорда на Естония по плуване свободен стил даже сред възрастните. Преди няколко години дирекцията на училището реши да направи смел експеримент: да въведе ежедневни часове по физкултура вместо обикновените 2-3 занятия в седмицата.

Имало много размишления, спорове, проверки. Как например децата ще понесат увеличените физически натоварвания? Няма ли да изостанат в ученето? Кого да приемат в експерименталните класове? Тези, които са старателни, трудолюбиви и настойчиви, или тези, които бързо бягат и високо скачат?

Накрая преподавателите се разбрали, че основен критерий трябва да бъде реакцията на детето, тъй като тя се изменя съвсем малко с възрастта. И започнали да създават експериментални класове от ученици с нормална и повишена бързина на реакцията.

Останалите спорни въпроси след известно време също се разрешили положително. Учениците от класовете с ежедневна физкултура успявали в ученето 100%, докато за цялото училище успешно завършвали годината 90%.

Въпросът за физическите натоварвания се оказал най-прост: децата така и така всеки ден играели с топка в дворовете, извън училището, а сега започнали да се занимават под наблюдението на опитни педагози.

– Нашата основна задача е да заинтересуваме учениците с физически упражнения, спорт, да се грижим за всестранното им развитие – разказва директорът на 47-о у-ще Ало Кулдкеп. – И едва в по-горните класове деликатно, малко по малко ги караме да направят избор на спорт и да се заемат сериозно с него. На учениците от 6-и експериментален клас например в часовете по физкултура предлагаме волейбол по-често, отколкото останалите спортове – нали трябва да подготвим за състезания отбор по волейбол. В 7-и експериментален клас имаме преди всичко баскетболисти, а в другите класове – лекоатлети, плувци, футболисти. Много девойки се насочиха към художествената гимнастика. Някои наши ученици ходят още и на занятия в детската спортна школа.

В други училища на Естония през първите четири години на обучението часовете по физкултура се провеждат от класните ръководители, които много рядко имат физкултурно образование. В 47-о у-ще още от първи клас децата се ръководят от специалисти по физическо възпитание.

И физкултурата е в средата на учебния ден. Това натоварва мишците и освежава главата, от което и успехът се повишава.

Според думите на директора на училището Кулдкеп в експерименталните класове учебният процес протича някак по-весело, в по-бързо темпо. Децата по-рано схващат обясненията на учителя. Спортът ги е приучил да ценят времето, да го отчитат с минути и секунди.

Експериментът в малинското у-ще сега се изучава от органите на народното образование на Естония. Несъмнето опитът ще бъде подхванат и разпространен в други училища на републиката, а може би и в цялата страна. Нека децата всеки ден да бягат, скачат, играят под наблюдението на спортни педагози. От това има голяма полза.

Владимир УЛЯНОВ
Снимки: авторът

САША ГУЛЯЕВ – КАПИТАН НА ФУТБОЛНИЯ И ХОКЕЙНИЯ ОТБОР НА У-ЩЕ № 47. ТЕЗИ ОТБОРИ СПЕЧЕЛИХА В ТАЛИН НАГРАДИТЕ "КОЖЕНА ТОПКА" И "ЗЛАТНА ШАЙБА".

БЕЗСТРАШНИЯТ САША

Когато стартира в последното изпитание от европейското първенство по всестранна езда в Киев, Александър Евдокимов знаеше какво може да си позволи и какво не бива. Другият основен претендент за титлата, западногерманският ездач Херберт Блъокер, вече бе завършил състезанието със 100 наказателни точки от трите дни. Евдокимов имаше 90, но пред него беше сложната върволица от препятствия на конкурипика. Преведено на обикновен език, това означаваше, че Саша има право да допусне грешка само при едно препятствие – не повече. Тогава щеше да се изравни по точки с Блъокер, но крайната победа щеше да е негова, на Саша, защото имаше по-добро време в кроса. . .

И така, напред! Препятствията едно следдруго остават зад него, наближава финалът, но. . . грешка: част от каменната стена рухва под копитата на Егер! Това са секунди на максимално напрежение – всичко до края трябва да бъде точно и чисто. И Саша успява. Не току така го наричат "безстрашния". А после възторзи, ръкостискания, прегръдки. За пръв път в историята на европейските първенства индивидуалната титла е спечелена от съветски ездач!

Чий е Александър Евдокимов – на Воронеж или на Москва? Въпросът звучи малко странно и не е нов, но сега, след големия успех на Саша, отново предизвика "полемики". Работата е там, че Евдокимов започна да се занимава с конен спорт преди 15 години в Хреновския конезавод във Воронежка област, а от десетина години живее в Москва, завърши тук Института по физкултура и отиде да служи в армията. Мненията са различни, но самият Александър смята и до днес за свой треньор А. Н. Шамаев, който в Хреновския конезавод подготви за него чистокръвния кон от английска порода Егер.

Александър Евдокимов е весел, остроумен, жизнерадостен човек. През свободното си време рядко се разделя с китарата. На пресконференцията след победния финал в Киев го обсипаха с въпроси – истинска градушка, под която той, както обикновено, бе спокоен и уверен.

– Смятате ли, че кросът беше честен? – попита го кореспондентът на един западногермански вестник. Никой не разбра смисъла, вложен в тоя въпрос. Евдокимов също. Той изпитателно погледна кореспондента и на свои ред попита:

– А какво разбирате под "честен крос"?

И веднага стана ясно, че кореспондентът сам не знае това.

– Не ви ли се струва – запита някой от англичаните, – че кросът поставя жените при неизгодни условия?

– Не – отвърна Евдокимов, – та нали и те яздят отлично подготвени коне.

– А какво мислите за второто препятствие?

Тоя въпрос има своята предистория. Второто препятствие по кросовото трасе бе изключително трудно и погреба надеждите на много от участниците в шампионата. Тук падна и бившата европейска шампионка – английската принцеса Ана. Падна и се отказа от борбата – искаше отново да спечели първото място, друго не можеше да я задоволи. . . Мнозина смятаха, че това второ препятствие е направо непреодолимо, други – че е в рамките на допустимото, но конете не са имали възможност да се "настроят" за него поради близостта му до старта. Евдокимов обаче беше на съвсем друго мнение:

– Пред такова препятствие ездачът трябва да води коня така, че да не му позволи да го забележи, да не знае към какво се приближава, за да не се изплаши. А англичаните подхождаха към препятствието твърде предпазливо и бавно.

ПАНОРАМА

В Народнодемократична република Йемен е основан Върховен спортен с вет. Той ще бъде висш ръководен орга на спортното движение в страната ще има за целда подготвя членовете н обществото в социалистически дух, з изгражда у тях високи физически, духо ни и морални качества, да развив широко масовия спорт и върху тая осн ва да работи за повишаване на спорт ното майсторство.

Между бившите световни шампион по бокс в тежка категория за професи налисти Касиус Клей и Джо Фрейзър сключено споразумение за нов мач, ко то трябва да се състои на 4 февруар (мястото ще бъде допълнително уто нено). Тази среща между двамата пре ставлява своеобразен реванш след н шумелия на времето "мач на века", сп челен от Фрейзър. Победителят ще п лучи право да се срещне в официален ма за титлата със сегашния световен шампион Форман.

След международните състезания п лека атлетика в Токио, където постиг на само 5,93 метра в скока на дължина остана на четвърто място, олимпийска та шампионка Хайди Розендал (ГФР) зая ви, че окончателно е решила да пре установи състезателната си дейност.

Публикувана бе програмата за све товното първенство по хокей на лед което ще се състои от 5 до 20 апри 1974 г. в Хелзинки: 5 април – Чехослова кия – Полша и СССР – ГДР; 6–Полша Швеция и ГДР – Финландия; 7–Швеция Чехословакия и Финландия – СССР; 8–Че хословакия – ГДР и СССР – Полша; 9–ГД – Швеция и Полша – Финландия; 10–Че хословакия – СССР и Финландия – Шве ция; 11–Полша – ГДР; 12–Финландия – Че хословакия и Швеция – СССР. Повторни те срещи между отборите ще се със тоят в същия ред между 13 и 20 апри включително. В делничните дни мачове те ще започват в 17 и 20,30 ч., а в събо та и неделя – в 13 и 17 ч. българско вре ме.

Австрийският скиор Карл Шранц – единствената жертва на бившия прези дент на МОК Е. Бръндейдж по време не зимните олимпийски игри в Сапоро, къде то не му бе разрешено да се състезава даде съгласие да участвува в американ ския професионален ски-цирк. Дебютът му ще бъде на 14 ноември в Аспен (Коло радо). Французинът Жан-Клод Кили, кой то се колебаеше дали да продължи уча стието си в професионалните ски-спек такли, също съобщи за решението си да се състезава в тазгодишното турне Предстои любопитна среща между два мата големи майстори на ските и, раз бира се, още по-големи печалби за мена жерите. . .

АТЛЕТ-ЛЕГЕНДА

ПААВО НУРМИ НЕ Е ВЕЧЕ МЕЖДУ ЖИВИТЕ...

Турнирите на прославените атлети всякога са предизвиквали най-голям интерес на олимпийските игри. Победителите в леката атлетическите състезания стават главни герои на игрите, а всяка олимпиада остава свързана с името на най-добрия лекоатлет. Така олимпиадата в Париж през 1924 година остана в историята като "олимпиада на Пааво Нурми".

Пааво Нурми? Сред милионите хора, които се интересуват от спорта в целия свят, едва ли ще намери човек, който да не знае името на "мълчаливия" Пааво Нурми, прославил Финландия на три олимпиади (1920, 1924, 1928), печелил 9 златни и 3 сребърни медала и записал името си като един от най-големите бегачи на своето време.

Ако още при първото си участие на олимпиадата в Амстердам Нурми успя да спечели два златни, в Париж той стартира вече в пет дисциплини и печели 5 златни медала. Куриозното е, че един и същи ден взима участие в бяганията на 1500 и 5000 м, и то само час и половина след завършването на първото състезание. Според автентичен разказ на финландски спортен деятел, който добре познавал Нурми, за олимпиадата в Париж той се бил подготвил да събере всички медали в дистанциите от 1500 до 10 000 м. Но ръководителите на финландския отбор осуетили неговите планове: те били обещали златния медал в 10-километровото бягане на Вили Ритола, който бил извикан специално за игрите от Америка, където тогава живеел. „Това е единстве-

1

2

1
28 СВЕТОВНИ РЕКОРДА...

2
НУРМИ ЗАПАЛВА ОЛИМПИЙСКИЯ ОГЪН В ХЕЛЗИНКИ (1952)

ният път, когато видях Нурми, излязъл вън от себе си... И знаете ли какъв изход намери Пааво за справедливия си гняв? В същото време, когато на главната олимпийска арена протичаше финалното бягане на Ритола, Нурми бягаше сам на 10 000 м на тренировъчната писта... И когато Ритола се раздели със своя световен рекорд, пробягвайки 10 000 м за 30.23,2 мин., Пааво Нурми показа на тренировъчната писта невероятно време – 29,50 мин.!"

Сега вече знаем колко години трябваше да минат, за да бъде достигнат тоя некоронован рекорд. Дори сам Нурми повече никога не слезе под 30 минути и едва след 20-години отново се удаде на един финландски бегач – Вилъо Хейно – да покаже време по-добро от резултата на Нурми.

През своята активна състезателна дейност (1919–1931) Нурми нанася 28 официални поправки на световните рекорди в дистанциите между 1500 и 20-000 м. В паметника на скулптора Аалтонен, изваян от бронз на строг пиедестал пред олимпийския стадион в Хелзинки, починалият на 76-годишна възраст Пааво Нурми е запазен за поколенията като млад – такъв, какъвто беше като „унищожител на километри", като „истински крал на големите дистанции", като атлет-легенда.

«МАЛКИЯТ СТАНА МНОГО НАГЪЛ...»

Полските братя-близнаци Липиен сервираха една от най-големите сензации в класическата борба на световното първенство в Техеран.

"Аз съм старшият. С цели 15 минути съм по-стар от брат ми Казимиеж. Напоследък обаче той, изглежда, забравяше за това и току ми се перчеше с медалите си от олимпийските игри, от световното първенство в София, от европейския шампионат в Катовице и Хелзинки. Имаше си ги човекът, а аз нямах. Това положение естествено ме дразнеше. Какво от това, че бях многократен шампион на Полша, когато в най-тесен семеен кръг си оставах "второ качество". Сега и двамата сме световни шампиони. Има ли нещо по-хубаво от това за двама близнаци, посветили се на един и същи спорт – сияе Йозеф Липиен и примигвайки дяволито добавя: – Възстанових отново равноправието в семейството."

Когато вестта, че близнаците са завоювали световните титли, стигна от далечния Техеран до малкото селце Ячков, по улиците му хората започват да танцуват от радост. "Нашите момчета, нашите близнаци!"

В малката училищна сграда на Ячков близнаците Липиен "търкат" един и същи чин, а вън в училищния двор, когато играят волейбол, винаги надвишават с умението си останалите. Прочути обаче са те най-вече със силата си. Тя открай време им придава авторитет. Буйни и силни, те са в ядрото на всяка детска дружина и не се знае в какви ли пакости би избуяла силата им, ако учителят по физкултура Спонар не я насочваше овреме по правия път. Голям любител на борбата, Станислав Спонар със зорки очи оглежда години наред и търси да открие между учениците си някой наистина призван да стане голям борец. И това, за което мечтае, намира в лицето на малките Йозеф и Казимиеж: въодушевление към спорта и прекрасни физически предпоставки за посвещаване на тази мъжка дисциплина. Препоръчва ги той на спортния клуб в Йелена Гора. "Тъй и тъй, имам два хлапака, от които ще излезе нещо. Ще ви ги пратя да ги видите". Треньорът Юлиус Ячук ги вижда и остава доволен и от откритията им нрав, и от физическите им данни, и от неутолимата им воля да стигнат един ден върховете.

Не се излъгва специалистът. 1967 г. отборът на Йелена Гора, в чийто състав фигурират две момчета на име Липиен, става юношески шампион на Полша. Още от тогава обаче проличава, че Липиен младши напредва по-бързо. Нищо, че "старият" Йозеф е по-висок и го превъзхожда по математика – "на тепиха малкият стана много нагъл". На 17-годишна възраст през 1968 г. Казимиеж е вече шампион на Полша. От Мюнхен донася бронз, от София титлата световен вицешампион, а от европейското първенство в Катовице и Хелзинки – бронз и сребро. "Старият" също напредва – 1970 и 1972 г. става шампион на Полша, но едва в Техеран нещата се развиват както подобава за близнаци – по равно златни почести: "Йозеф в категория до 57 кг, а Казимиеж в категория до 62 кг. Близнаци световни шампиони досега не е имало в историята на борбата. Братята Липиен са първата двойка.

"МАЛКИЯТ" КАЗИМИЕЖ ПРЕД ПОРЕДНА СХВАТКА

«ИНСТИНКТИВНИЯТ» БЕГАЧ

На европейското първенство в Единбург изненада предизвикаха не само българската женска атлетика, а и бегачите на средни разстояния на Великобритания. Тази страна със славни традиции в спорта преживя един твърде печален упадък в леката атлетика, и не само в нея. И ето веднъж в Единбург спортната общественост видя в нова светлина старата почтена дама", както наричат понякога Великобритания. По една вероятност в средните разстояния тя ще бъде сериозен съперник на Финландия на следващото европейско първенство в Хелзинки.

Човекът, на когото Великобритания дължи най-вече своята "втора младост" в леката атлетика, е Франк Клемент. В Единбург още на първия тур от бягането на 1500 м той взима водачеството и въпреки усилията насрещен вятър не го изпуска до край. Неговият устрем увлича Велш, Юустус, Пайварина, Боксбергер, които не могат да реагират на финалния му спринт. Това предизвиква ентусиазма на британската публика, която отдавна не е виждала свой състезател да доминира в тази класическа дистанция на такъв елитен форум.

21-годишният шотландец напомни за себе си на универсиадата, където бе пречели на 1500 м пред американеца Балдрот. Но месец преди това той беше показа своята класа на тристранната среща Гърция–Белгия–Великобритания в Атина. При 40 градуса температура той успя на 800 м да се надбяга над своя сънародник Картър с незначителното време 1,46 мин. Съперният Картър изпревари в Единбург Брижанов и Фром...

Може да се каже, че британската публика тепърва открива този художествен атлет (1,80 м; 68.5 кг), който бързо малко в стила на Дейвид Бедфорд.

– Той ще направи голяма кариера – казва за него известният треньор Дейвид Дженкинс, който е също шотландец, – защото е много упорит. В това отношение Клемент е типичен шотландец. Смел и дързък момък. Тренира леко и главно на трева, но винаги силово. В скоро време той ще стане най-силният британски бегач на средни разстояния.

Миналата година Франк Клемент внезапно се появи на хоризонта, като стана шампион на Великобритания на 1500 м в зала с постижение 3.46,4. Седмица по-късно той потвърди този резултат на двустранната среща с Испания. Но една травма го извади от строя за дълго време и той не успя да вземе участие в шампионата на Великобритания на открито. Така завърши сезонът. Това лято поради университетски задължения Клемент влезе във форма доста късно и се класира на второ място на открития шампионат на Великобритания с постижение 3.39,4 – след новозеландеца Диксън. Месец по-късно, на двустранната среща с Унгария, той излезе пръв на 1500 м с постижение 3.38,5. Последваха победите му на универсиадата и в Единбург.

– Едвам в Единбург – заяви студентът по химия в университета на Стратклайд – майка ми дойде за пръв път да ме гледа. Радвам се, че не я разочаровах. Сега се готвя за игрите на Британската общност в Кристчърч през януари, но ще отида само ако успея да се подготвя много добре за предстоящите си изпити. Зная, че в Кристчърч състезанието ще бъде много вълнуващо – срещу Диксън и другите новозеландци, срещу танзанийца Бои, срещу Джипчо и срещу Фостър, който смята да бяга не само на 5000 м, но и на 1500 м.

Макар да поставя университета решително пред пистата, Франк Клемент е вече безспорно едно от големите имена на европейската лека атлетика. Ще се задържи ли неговата звезда на хоризонта?

– Не бях виждал британски бегач с такава тактическа мисъл – казва за него бившият голям английски състезател Крис Брашър, който сега е журналист в "Обзървър". – По мое мнение той надвишава Банистър, Удърсън и Иботсън. Клемент е "инстинктивен" бегач. Ще отиде далеч.

КЛЕМЕНТ (№ 6) ФИНИШИРА НЕУДЪРЖИМО, СЛЕД КАТО ВОДИ ПРЕЗ ЦЯЛОТО ВРЕМЕ.

БОРБАТА «СУМО»

Японската борба "Сумо" е със силно изразен народностен характер. Борците имат дълга коса, прибрана на кок, и са почти голи. Има само една категория – тежка (от 90 до 140 кг). Всяка година се провеждат 6 турнира и публиката в арената чес то пъти стига до истерия. Шампионите са нещо като национални "идоли". Децата на Токио имат възможност веднъж в годината да "премерят" сили със своите герои – доходите от мача отиват в полза на децата, обременени с физически дефекти. На снимката: Момент от благотворителния мач.

Фут болът

в близки и далечни страни

С ВДЪХНОВЕНИЕТО НА ЮНОША

АРКАДИЙ АНДРИАСЯН (ВДЯСНО) – ОБИЧА ИЗНЕНАДАТА И НАЙ-ВЕЧЕ ДА ИЗСКАЧА СМЕЛО В ПРЕДНАТА ЛИНИЯ НА АТАКАТА

рубриката "Майстори от висша лига" на списание "Физкултура порт" съветският футболен спе-лист АЛЕКСЕЙ ЛЕОНТИЕВ разказ-за Аркадий Андриасян – основен структор на нападателната иг-в своя клуб "Арарат", играч от ония отбор на СССР.

рез 1967 г. треньорът на "Ара-" Артьом Фалян включи в отбо-19-годишния полузащитник Арка- Андриасян – нисичък, малко нео-нтиран на терена момък, който ред всеобщото мнение нямаше бени преимущества пред своите стници. Треньорът обаче му пред-ваше голямо бъдеще. И времето аза, че е бил прав. . .

ко говорим за качествата, които доха Андриасян към върховете на майсторството, най-напред трябва да спомена неизчерпаемата му енергия. Във всеки мач той играеше за двама и за противника бе просто невъзможно да му отнеме топката. Андриасян запазваше равновесие дори в най-острите схватки, а добрата техника и чувство за дистанция му позволяваха мигновено да блокира с тяло топката. Който притежава такива качества, може да се смята за добър футболист. Така или иначе, треньорите на младежкия сборен отбор се заинтересуваха от Андриасян. През 1970 г. той беше в състава на олимпийския отбор. А в квалификационните мачове от олимпийския турнир се прояви още една способност на Андриасян – да изскача смело в предната линия на атаката. Така той вкара няколко гола. Хвалеха го в печата, виждаха в него потенциален кандидат за първия сборен отбор на страната, а ла треньорите не бързаха. Защо?

Спомням си как на един треньорски семинар към треньора на италианския национален отбор Валкареджи бе отправен следният въпрос:

– Защо извадихте от състава си Джани Ривера? Та той е отличен полузащитник. . .

Валкареджи тъжно отговори:

– Защото според съвременните разбирания от него се иска не само да атакува добре. . .

Известно е, че през последните години с числеността укрепване на средната линия още по-ясно се разграничи "разделението на труда" между полузащитниците. На едни от тях се възлагат конструктивни задачи, други изпълняват ролята на "опорни играчи", а трети – на "тарани", които се вклиняват в противниковата отбрана от задна позиция.

Има обаче едно неизменно изискване към всички играчи от средната линия – да владеят добре отнемането на топката и ако отборът изпадне в тежко положение, да играят стабилно в отбранителните редове.

С една дума, универсализмът, за който толкова много се спори в наши дни, трябва да се проявява най-ярко в играта на полузащитниците.

Ахилесовата пета на Андриасян е играта в отбрана. Треньорите на "Арарат" решиха да го освободят от защитни функции и го превърнаха в изтеглен назад централен нападател.

Първите крачки в новото амплоа на Андриасян бяха твърде уверени, но пролича, че не притежава достатъчно добре развито конструктивно майсторство. Едно е да "дирижираш" играта от средата на терена, когато имаш време да си представиш целия път за развитие на атаката, а съвсем друго – да решаваш същата задача в центъра на нападателните редове, да си ограничен във времето и пространството.

Защо тогава Андриасян все пак бе повикан в сборния отбор на СССР?

След мача СССР – Ейре в Москва имах възможност да поговоря с треньора Е. Горянски. Разбрах какви са били намеренията и надеждите му: че Андриасян ще успее да "свърже" крилата Блохин и Онищченко, че ще ги подхранва така, та в центъра на противниковата отбрана да се появи пукнатина.

Аркадий игра старателно, напористо, остро, но не можа да намери средство, с чиято помощ да принуди фланговите играчи да не влизат в центъра без особена нужда, да не затварят с присъствието си най-късия път към вратата на гостите от Ейре. И дори фактът, че Аркадий бързо намери общ език с Мунтян, Колотов и Кузнецов, не компенсира слабите връзки в нападателната линия.

Треньорският план не бе изцяло изпълнен, агресивността на сборния отбор отслабна. И Горянски реши да смени Андриасян с Федотов. . .

Какво пък, дори големите майстори имат недостатъци. Но тия недостатъци стават незабележими, когато играчът постоянно се усъвършенствува.

Неотдавна наблюдавах една тренировка на Андриасян и бях приятно изненадан: зрелият майстор тренираше с вдъхновението на юноша!

НОВАТА СНИМКА НА "АЯКС" С КУПАТА НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ШАМПИСНИ, НАПРАВЕНА СЛЕД ТРАНСФЕРА НА КРОЙФ В "БАРЦЕЛОНА". ПЪРВИ РЕД ЯВО НА ДЯСНО) – ХААН, МУЛДЕР, РЕП, СТУЙ, ВЕФЕР, Г. МЮРЕН, А. МЮРЕН И СУРБИЕР; ВТОРИ РЕД – БОБ ХАРМС (ПОМОЩНИК-ТРЕНЬОР), ВАН ДОРД, СХОФ, БЛАНКЕНБУРГ, НЕЕСКЕНС, ШИЛХЕР, КЛЕТОН, КАЙЗЕР, КРОЛ И ГЕОРГ КНОБЕЛ (СТАРШИ ТРЕНЬОР).

Снимка: АПН – БТА

«АЯКС» ТЪРСИ ПОПЪЛНЕНИЯ

Тази есен ходът на "Аякс" в новия шампионат на Холандия не е толкова уверен. И не става дума само за постигнатите равни резултати срещу противници, които в миналото клубът редовно побеждаваше. От някои изказвания на холандски футболни специалисти личи, че без Йохан Кройф играта на "Аякс" е изгубила донякъде своята острота и ефикасност. Потвърждение на това са и усилията на клубното ръководство да намери достоен заместник на своята доскорошна "звезда".

Преди всичко става дума за холандския футболист Ян Мулдер, който играеше с успех в брюкселския "Андерлехт", но после по здравословни причини бе принуден да преустанови състезателната си дейност. Сега Мулдер отново е в добро физическо състояние и треньорът на "Аякс" Георг Кнобел смята да го използува в свой състав.

Успоредно с това вече няколко седмици ръководството на амстердамския клуб преговаря с младия норвежки футболист Том Лунд, чието име напоследък нашумя твърде много.

Оказа се обаче, че евентуалното преминаване на Лунд в "Аякс" не може да се осъществи по-рано от следващия сезон.

Има и други играчи, към които "Аякс" проявява нескрит интерес.

Сред тях на първо място е датчанинът Ханс Асбех от "Хвидовре" (Копенхаген), но се водят сериозни преговори и с шведа Нилсон от "Атвидаберг". Трябва да се очаква, че някой от споменатите играчи ще дойде в "Аякс", за да запълни празнината, оставена от Кройф. Но ще съумее ли действително да я запълни?

КЪДЕ Е ПРИЧИНАТА?

ализът на резултатите от вече иналата първа фаза на европейските ни турнири ни сблъсква с един изне-ващ факт: от общо 6 италиански ставители борбата във втория кръг родължат само два – носителят на та "Милан", който отстрани "Дина-(Загреб), и "Лацио", който макар и дно, успя да се справи в турнира за ку-а на УЕФА с швейцарския "Сион". аналите бяха победени – и то от пивници, които предварително не на-ха особени страхове на италианци-шампионът "Ювентус" отстъпи "Динамо" (Дрезден), докато в ира на УЕФА "Фиорентина" стори на "Университатя" (Крайова), пер" – на "Адмира" (Виена), а "То-" – на "Локомотиве" (Лайпциг). палианското фиаско е тема на ожи-коментари в европейските болни среди. Самите италианци се т къде е причината за него: дали в йно стечение на обстоятелствата някъде по-навътре?

Според председателя на "Ювентус" Бониперти моя "колективен неуспех" се дължи само на едно: неразумно построения календар за първенството на страната. Първият шампионатен кръг в Италия се игра чак на 7 октомври – фактически три дена след завършването на първата фаза от европейските клубни турнири.

– Нашата загуба от "Динамо" (Дрезден) – казва Бониперти – е въпрос на недостатъчен игров тонус. Играчите ни се готвиха много сериозно за новия сезон, но имаха зад гърба си само леките мачове от турнира за купата на Италия и няколко приятелски срещи без особено значение. Те бяха още в период на обиграване, докато противниците ни вече играли по 6-7 шампионатни срещи, водеха пълнокръвен футболен живот. За нас бе невъзможно да компенсираме тая разлика в кондицията. С една дума, изпаднахме в парадоксалното положение да бъдем отстранени от турнира за купата на шампионите, без да сме играли нито един мач в първенството на страната. Смешно, нали?

В тон с казаното са и думите на Хеленио Херера, който тая година отново тренира "Интер":

– Става така, че италианските клубове се озовават в неблагоприятно положение в сравнение със своите противници в клубните турнири. Това може да ни изиграе лоша шега и на 20 октомври, в квалификационния мач за световно първенство Италия – Швейцария. . .

Италианската футболна федерация, която по принцип отдава голямо значение на резултатите на своите клубове в европейските турнири, се е заела да проучи проблема. Едва ли обаче може да се очаква, че стартът на националното първенство ще бъде изтеглен напред. Това би означавало да се нарушат стари традиции, защото климатичните особености в Италия позволяват да се играе цяла зима без прекъсване и календарът по начало се строи въз основа на тоя принцип.

В РЕДОВЕТЕ НА "ДИНАМО" (ДРЕЗДЕН) СЕ ПРОЯВИ МЛАДИЯТ НАПАДАТЕЛ ХАРТМУТ ШАДЕ – АВТОР НА ВТОРИЯ ГОЛ В ПОБЕДНИЯ МАЧ (2:0) СРЕЩУ "ЮВЕНТУС". НА СНИМКАТА: ИТАЛИАНЕЦЪТ КАПЕЛО (ВЛЯВО) СЕ МЪЧИ ДА СПРЕ УСТРЕМНИЯ РЕЙД НА ШАДЕ.

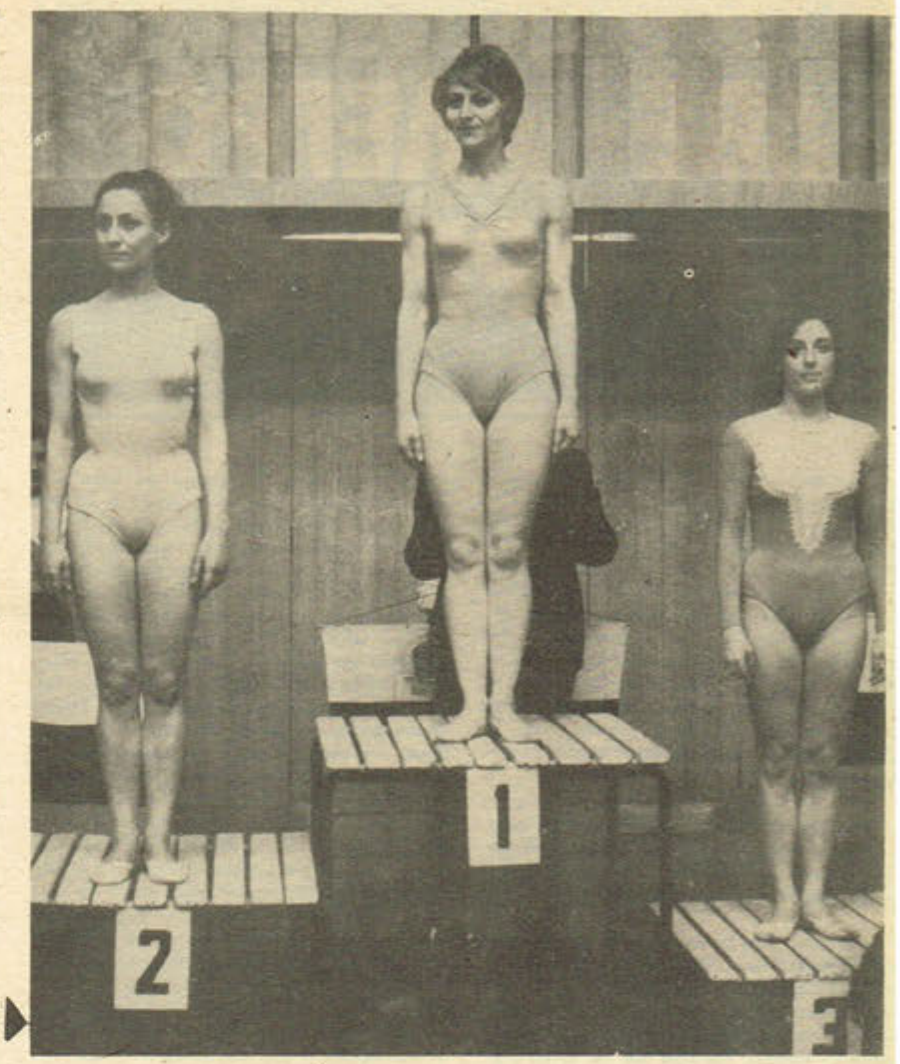

БЕЗ СЪПЕРНИЧКИ НА ПОЛУОСТРОВА

СВЪНТЕ ГЕОРГЕ, по телефона, специално за "СТАРТ" от ЕМАНУИЛ КОТЕВ.

На балканиадата по художествена гимнастика борбата бе само между българските състезателки. Гигова и този път показа, че е гимнастичка с психическа нагласа за пълна мобилизация. Жребият даде възможност на нашите състезателки да сменят реда си една до друга. И това оказа своето въздействие, доколкото всяка следваща влияе на другата. Робева и Филипова както и във Варна бяха решили да атакуват първото място. Независимо от жребия с номер едно Робева стартира успешно и наложи висока база на изпълнение. Филипова допусна грешка на обръч. Гигова реши да се реабилитира в играта си на бухалки от Варна и бе точна. Изключително интересната обстановка при борбата на трите наши гимнастички се почувствува на останалите уреди. Гигова на лента бе безпогрешна. Филипова и Робева в желанието си да покажат по-добро изпълнение от това на световната шампионка допуснаха емоционалното им състояние да вземе връх над точността и сигурността. Последният уред – топката – реши развоя на борбата. Допук Гигова бе само на 0,5 т. пред Робева. Нешка реши да хвърли всичко и да покаже това, на което е способна. След едно безупречно изпълнение, когато й оставаше само да си поеме дъх преди финала, топката й се изплъзна от ръцете. На въпроса, не се ли страхуваше да играе така смело, тя отговори: "Първото място за България вече бе сигурно, а ние имахме възможност да атакуваме най-доброто изпълнение".

Шампионатът на отделните уреди създаде такава обстановка, каквато искаме да видим на световното първенство в Ротердам след един месец. Пълна мобилизация на силите, пълна изява на всичко най-хубаво в българските състезателки, една голяма равностойна борба, която завърши с един чудесен финал – и трите с по 9,80 на последния уред – топката.

ТАКА ИЗГЛЕЖДАШЕ ПОЧЕТНАТА СТЪЛБИЧКА НА БАЛКАНИАДАТА ПО ХУДОЖЕСТВЕНА ГИМНАСТИКА. ГИГОВА-НРБ, РОБЕВА-НРБ, ФИЛИПОВА-НРБ

СЪСЕДИТЕ НИ ИЗПРЕВАРВАТ

ДОВОЛЯВА ЛИ НИ СРЕДНИЯТ ПОКАЗАТЕЛ?

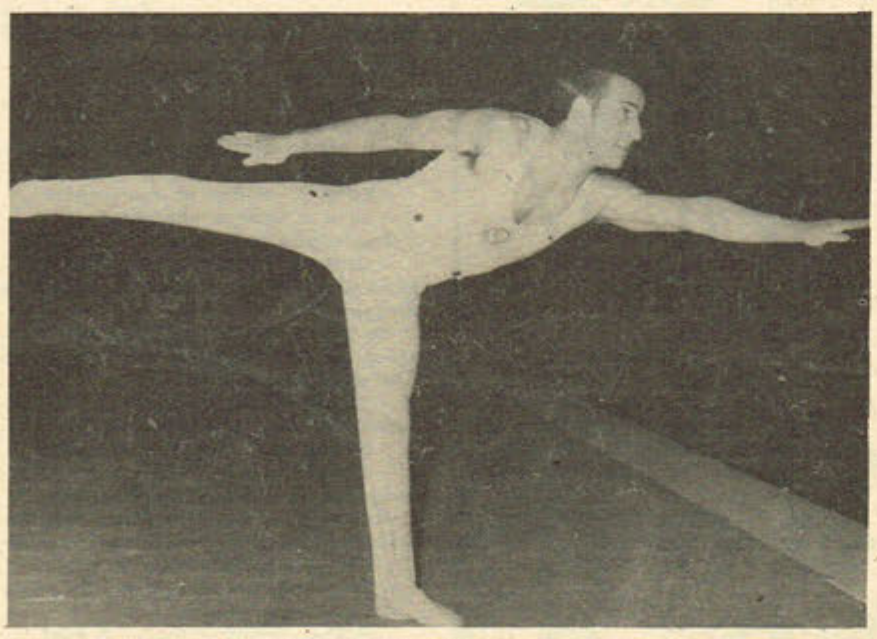
Една седмица преди балканиадата арши треньорът на мъжете Евге- Земсков бе записал в своя дневник: а този етап от подготовката ни борът трябва да набере максима- н брой точки 272,75, а в графата инимум" беше цифрата 262. Мом- тата събраха 269,20. Изпълниха едния показател. В индивидуал- то класиране най-добре се пред- ави Стефан Зоев (трети след ев- пейския вицешампион Дан Греку и rescky). Всички останали намериха сто в десетката без Райчо Хрис- в (13-и).Реално погледнато, мъ- те дадоха това, което можеха. адиционните закъсвания сега бяха чително намалени. Какво не ни стигна? Силовата подготовка все е куца. И сега на последния уред – силка – грешките се дължеха на не- статъчна издръжливост. Повиша- не сигурността на изпълненията е новата, върху която трябва да се анира бъдещата работа. Всичко рябва да бъде изпипано до детайли. дължително е и усложняването на мбинациите на успоредка и халки, рсенето на ефектни елементи. На н с гривни сложността липсваше, а ълнението на цели комбинации е още далече от изискванията. Се- озно трябва да се помисли и върху нала на успоредката. Явно е, че ражненията, които ще покажат световното първенство, трябва е отсега да се усъвършенству- т.

ЗМОЖНОСТИТЕ НИ СА ПО-ГОЛЕМИ

Старши треньорът Д. Дончев лючи в отбора четири млади гим- стички – Надежда Стоева, Мариe- Бончева, Мария Станева, Сийка йкова, и те играха спокойно и уве- но за възрастта си. За пръв път шите състезателки допускат само тири грешки на всички уреди. мъните превъзхождаха с по-чис- изпълнения, по-голяма акробатич- ст и заслужено взеха отборната тла и индивидуалната чрез Григо- ш. Югославянките се явиха с дмладен състав. Посредствените комбинации не вдъхват никакви дежди.

Благоева не беше във формата от еди 3–4 месеца, забелязва се от- ъпление и на успоредка – нейният ен уред. На греда получи висока нка само заради прецизното си из- нение. Видяхме я с облекчени ком- нации... Петото място не бива да адоволява. След несполука на пре- са последва неубедителна игра на

СТЕФАН ЗОЕВ С БРОНЗОВ МЕДАЛ ОТ МНОГОБОЯ (ГОРЕ)
ГЕОРГИ ТОДОРОВ НАВЛИЗА В ДОБРА ФОРМА. ДВА ЗЛАТНИ МЕДАЛА-НА УСПОРЕДКА И ЗЕМЯ (ДОЛУ)
Снимки: Емил МАНДЖАРОВ

успоредката. Време е вече нашата шампионка да се научи да преодолява тези моменти и да престане да се задоволява с първото място във вътрешни състезания. На олимпиадата в Мюнхен Ирина Хитрова бе най-добрата от българския отбор, но сега не показа нищо ново. Тя има три силни уреда – прескок, греда и земя. Но за да върви напред, трябва сериозно да помисли върху своите комбинации. С изразителната си игра, при една по-голяма сложност, възможностите й са далеч по-големи. На младите ни състезателки е необходима по-голяма акробатичност, изразителност и завършеност на движенията.

ОПРОВЕРГАХА ПЕСИМИСТИТЕ

Едва ли в залата биха могли да се намерят десетина зрители, които преди започването на мача да вярват, че хандбалистите на "Локомотив" ще могат да продължат борбата за купата на Европа, след загубата в Полша срещу Шльонск с 15:23. И все пак зала "Чавдар" беше пълна. Свикнаха да идват хората, когато играе "Локомотив". Това е отбор, който умее да създава емоции, да побеждава, а когато е необходимо, и да прави "невъзможното"...

И така републиканският ни шампион трябваше да започне при крайно неблагоприятния резултат 0:8. При това с лошо самочувствие след три загуби в последния кръг на републиканското първенство. При това с пет от основните състезатели контузени. Обстановка от неблагоприятна по-неблагоприятна...

Началото не обещава нищо добро. Полските хандбалисти показват, че победата им не е била случайна. Стефанов ще изкърти гредите. Лошо е когато именно на него не му потръгне. Георги Ангелов, капитанът, така се обърква, че подава на противника... Едно враждебно мълчание съпровожда първите минути, докато познатата ни "пружинка", която отхвърква изневиделица в този отбор, не отскочи рязко като събуждане. Като че идва един момент, в който всички едновременно си казват "хайде" и забравили и контузии, и неуспехи, тръгват неудържимо напред към победата.

Така беше и сега. Малкият Огнян Аладжов сновеше навсякъде, вкарваше безпогрешно наказателните удари, провираше се между високите поляци. Съби Дойчинов се хвърляше в стремителни атаки, винаги готов за бързите пробиви. Поляците се объркаха. Загубиха и контрол над нервите си, но тук вече локомотивци се показаха като зрял отбор. Залата закипя. Повече от девет минути мачът продължи под една непрекъсната канонада: "Ло-ко! Ло-ко! По-бе-да!" И може би тъкмо това е съпровод, при който "Локомотив" наистина може да направи невъзможното. На вратата Славчо Георгиев показва как може да изглежда един вратар от най-висока класа и публиката не знае кого по-напред да аплодира – нападателите или вратаря.

Авансът на съперниците е заличен. Остава само един гол, за да бъдем съвсем сигурни, без сложни изчисления, че продължаваме борбата за купата на Европа. Сега вече Венцислав Стефанов забравя, че в началото не му е вървяло, забравя предпазливостта, която обикновено в такива случаи сковава един играч, и бележи последния, победния гол. Но още е рано да се ликува. Припрени да осуетят една атака на поляците, нашите чуват най-неприятната съдийска свирка – в края на мача – наказателен удар! И тук Вече Георгиев прави почти невъзможното: спасява един двестапроцентов гол, а после, в последните секунди, още един и още един.

И ето ги локомотивци, изправени пред нови битки.

Докъде ще стигнат следващия път? Засега никой не може да каже. Едно е сигурно: и дружеството, и федерацията трябва да обърнат по-сериозно внимание на този отбор. Това е най-хубавото, до което българският хандбал е стигал, и някои неща са просто необясними. В Полша отборът (за втори път) заминава без треньора си. Ако Керекенчев трябва

СЛАВЧО ГЕОРГИЕВ НАПУСНА ЗАЛА "ЧАВДАР", НОСЕН ОТ ХАНДБАЛИСТИ И ПУБЛИКА.
Снимка: Петър СПАСОВ

да изтърпява някакво наказание, то федерацията би могла да изпрати друг треньор. Все е по-друго някой да гледа играта отвън, някой да каже на момчетата къде грешат. Поне до сега национален отбор в пълния смисъл на тази дума не е създаден. Имаме един отбор, републиканският ни шампион, на който трябва да се помогне...

Маргарита РАНГЕЛОВА

ДВЕ-·АЛЕГРО·И·ПРЕСТО·

Ако сте гледали в Музикалния театър "Графиня Марица", "Волният вятър" или "Хубавата Елена", сигурно ви е направило впечатление, че маестрото" е една стройна, темпераментна жена, която води чудесно от първия до последния такт цялия спектакъл. Заслужилата артистка Росица Баталова вече дълги години стои на диригентския пулт и хилядите почитатели на оперетното изкуство свързват нейното име с много постановки, добили широка популярност.

Но сигурно малка част от тях знаят за нейните големи и нескривани симпатии към спорта, които станаха повод за нашия разговор.

– Много мои приятели се чудят защо проявявам интерес към спорта – започна оживено Росица Баталова. – Истината със спорт съм се занимавала колкото хилядите ученици и студенти, които никога не са били активни спортисти. Но не мисля, че човек непременно сам трябва да е спортист, за да почувствува едно състезание, да бъде завладян от амбицията, упоритостта и волята за победа, влагана от спортистите. Обичам спорта главно за това, че подобно на изкуството голямото постижение е свързано с изразходването на големи физически и психически усилия.

– Кое ви води на стадиона? Определена симпатия към някой отбор? Откъде произлиза тя?

– Симпатизирам на футболистите от ЦСКА "Септемврийско знаме". Откровено казано, до 1969 г. не се интересувах много от футбола. Предпочитах повече леката атлетика, баскетбола. През лятото на същата година ми препоръчаха няколко дена пълна почивка. Заминах за Банкя и търсейки тишина, отседнах в хотел "Люлин". Два дена след моето пристигане портиерът със загрижен тон ми каза: "Трудно ще бъде да ви осигурим необходимото спокойствие, защото днес пристигат футболистите на ЦСКА". В първия момент бях готова да напусна хотела, но любопитството да видя "смутителите на спокойствието"ме задържа. Трябваше да мине малко време, за да разбера, че опасенията на портиера са напълно неоснователни. Момчетата тренираха сериозно, а след напрегнатия ден гледаха тихо телевизия и бяха приятни събеседници. За няколко дена станахме добри приятели, а когато си тръгваха, ме поканиха на мача с "Левски–Спартак" за купата на Съветската армия. Помня, че победиха с 2:1. След това неусетно заживях с техните победи и загуби и оттогава почти не пропускам футболна среща. През тази година пак в Банкя се срещнах и със състезателите от националния отбор. Спомням си вечерта преди мача с Португалия. Гледахме телевизия, когато Бонев предложи да попеем. Всички се съгласиха при условие, че ще пеят с диригент. Тогава за първи път имах "честта" да дирижирам и "хора на националния отбор", както го кръстиха.

– Кой беше най–добрият певец?

– Имаше много хубави гласове, не липсваха и фалшиви, но над всички със своята музикалност изпъкваше Христо Бонев. Нашите футболисти са все по–чести мои гости в оперетата. Радва ме тяхната любов към музиката.

– Като човек на изкуството какво намирате в "спектакъла", който създават на терена два футболни отбора?

– Употребихте точната дума – "спектакъл". Това определение вече само поставя паралел с театралния или филмовия спектакъл. Не вярвам да бъда обвинена в недооценяване достойнствата на моята професия, ако кажа, че спортните състезания или в случая футболните мачове имат известно преимущество. Когато гледаме едно отлично представление, не ни напуска чувството, че всичко е поставено и умело режисирано от някого, че цялото действие с всички изненади е известно някому и това, което става на сцената или екрана, е било същото вчера, ще бъде същото и утре. Футболният мач се различава по това, че се създава в същия момент, пред нашите очи и никога няма да се повтори.

И още нещо, което създава такава популярност на футболния "спектакъл". Гледаме от трибуните, но се чувствуваме така свързани с това, което става на игрището, че едва ли не сами бягаме по тревата, подаваме си с Пенев, стреляме във вратата с Жеков и Бонев. И при най–великолепното изпълнение на "Хамлет" едва ли ще се отъждествим с датския принц.

– Няколко думи за зрителите?

– Сигурна съм, че един психолог би научил много за хората, ако ги наблюдава по време на мач. Те са толкова различни. Например Стефан Данаилов и Григор Вачков са изтъкани целите от нерви и буен темперамент. Професор Желчо Мандаджиев е винаги замислен и вътрешно преживява всеки ход на терена, а Георги Джубрилов може с часове да анализира играта на отборите след срещата. Една генерална класификация би разделила публиката на две части – запалени по спорта и "запалянковци". Уважавам първата категория зрители, която е обективна, точна в преценките си и способна да оцени майсторското изпълнение както на своя, така и на противниковия отбор. "Запалянковците" не само че допринасят полза за своя отбор, но често и сериозно му вредят. Малко ли са случаите, когато футболистите от даден отбор без никаква вина са били лишавани от домакинство? А като диригент препоръчвам на всички футболисти да изоставят завинаги бавните темпа. Нека ме оставят само в партитурите, а на терена да наблюдаваме две – "алегро" и "престо".

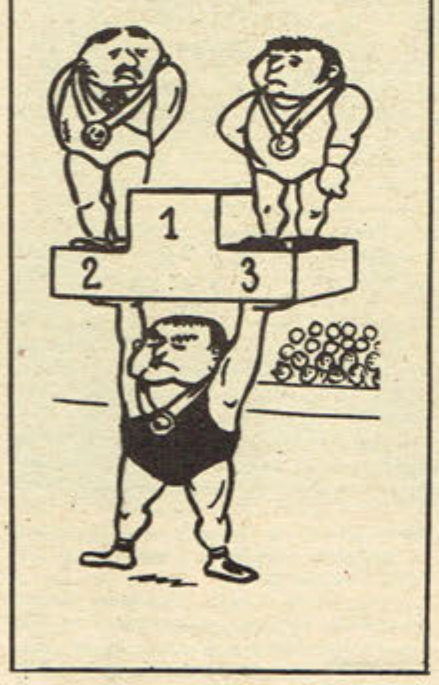
Разговора води: Валентин ЯНЕВ

Снимки: Димитър МИХАЙЛОВ

Старт

ЗАБАВНИ МИНУТИ

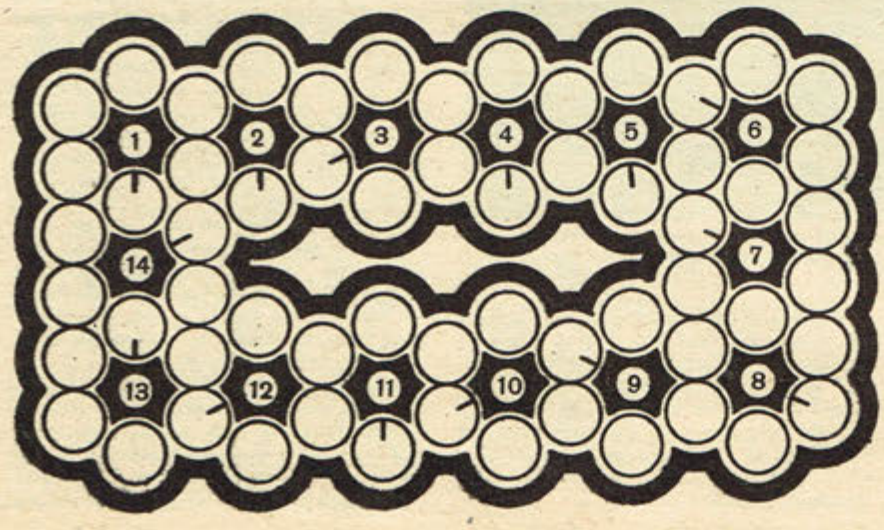

КРЪГОСЛОВИЦА

1. Австрийска лекоатлетка (400 м). 2. Съветски шахматист – гросмайстор. 3. Футболист от "Левски–Спартак". 4. Футболист от "Локомотив" (Пд). 5. Западногермански футболист ("Кьолн"). 6. Съветски футболен отбор. 7. Западногермански футболен отбор. 8. Известен италиански треньор по футбол. 9. Съветски спортен журналист и коментатор. 10. Наша лекоатлетка (100 м). 11. Италиански футболен отбор. 12. Футболист от "Левски–Спартак". 13. Италиански футболен отбор. 14. Бразилски футболен отбор.

Съставил: Минчо КИРИЛОВ

ОТГОВОРИ НА КРЪГОСЛОВИЦАТА ОТ БР. 123

1. Баев. 2. Волф. 3. Чапо. 4. Благоев. 5. Рали. 6. Копа. 7. Нале. 8. Кели. 9. Ломбарди. 10. Качмарек. 11. Соколов. 12. Дмитриев. 13. Окер. 14. Крис. 15. Бола. 16. "Арда". 17. Алексеев. 18. Куба. 19. "Дожа". 20. Мали.

ДВУБОЙ

Николай ЕЛИН
Владимир КАШАЕВ

Един ден, преди да се кача на ринга, треньорът ми каза:

– Утрешният противник не е за твоята уста лъжица. Нямаш никакъв шанс.

– Настойчив? – попитах аз.

– Като вирусен грип. Ще свали всеки здравеняк.

– Е, какво приказвате! Та и аз имам силни страни!

– Какви? – зачуди се треньорът.

– Воля за победа например. . .

Треньорът се усмихна.

– Добре – обидих се аз. – Ще почакаме до утре. Ще видим чии нерви са по-здрави. . .

На другия ден треньорът ме чакаше в съблекалнята. Когато ме видя, той изпусна пешкира.

– Какво ти е? Синини под очите, прежълтял си. . . Нервничиш ли? . . .

– Ни най-малко – свих аз рамене.

– Хайде, хайде – промърмори треньорът и ние тръгнахме към ринга.

Аз хвърлих халата и минах под въжетата. Противникът вече ме чакаше, пристъпвайки от нетърпение.

– Здравейте – протегнах му ръка. – Как се чувствувате?

– Добре – учуди се той. – А вие?

– Много съм зле – оплаках се аз. – Не съм мигнал нощес. Сърцето нещо прескача. Цялата ми лява половина е като чужда. . .

– М-да – потъмня той, – неприятно. . .

Отекна гонгът. Боят започна. Противникът тръгна в атака. Той нанасяше удари само в дясната ми половина. . .

– Свършвайте с мене по-скоро – шепнех му задъхано.

– Защо? – заинтересува се той, но насяйки поредната серия удари.

– Бързам при жена си в болницата.

Ръката на противника увисна в сред пътя.

– Какво ѝ е?

– Хипертония в тежка форма отвърнах аз, поемайки дъх. – Не зная как ще понесе поражението ми. . .

Прозвуча гонгът. Отправих се към своя ъгъл. Секундантът почна да ме разхлажда с пешкира, но аз му спрях ръката.

– Виждате ли телефона? Моля Ви, звъннете в кино "Нептун" и научете кой филм прожектират днес.

Той поклати глава и отиде при телефона.

Започна вторият рунд. Противникът внимателно ме погледна и предпазливо ме удари в лицето.

– Правилно постъпвате – тихо му казах. – Това е най-късият път към победата. Мъчете се да улучите вежда-та. Миналия бой ми я нараниха и още не е зарастнала.

Съперникът ми направи нервна гримаса и премина в глуха защита. Но аз вече нямах сили да му нанеса дори един удар.

Скръстих ръцете си на гърба.

– Моля Ви, ударете ме добре. Свалете ме в нокаут. Трудно ми е да се държа на крака.

– Тогава откажете се от боя – каза той, подсмръквайки.

– Не мога – с треперещ глас му отвърнах, поднасяйки долната си челюст. – Нека децата да видят, че съм се сражавал докрай. . .

– Какви деца? – попита той.

– Моите. Гледат мача по телевизията. Аз съм им последна опора и надежда. . .

Противникът изтри очи с ръкавицата си, обърна се и отиде в своя ъгъл. След малко секундантът му хвърли на ринга пешкира. . .

– Добре го нареди! – възхитено ме поздрави треньорът.

– Нали Ви казах, че ще победи онзи, който има по-здрави нерви.

Превод: Б. ЛЮБЕНОВ

ъдията: Съдът пристъпва към разглеждане на делото, възбудено от Кибернетикс Къмпъни срещу Хари Джонс. Присъствуват ли двете страни?

Бокатът: Да,господин съдия...

ията: Вие представлявате...

Бокатът: Аз съм юрисконсултът на фирКибернетикс Къмпъни, господин съдия.

ията: А къде е ответникът?

онс: Тук, господин съдия.

ията: Моля да представите вашите аданни.

онс: С удоволствие, господин съдия. Нарие Хари Джонс, роден съм през април 1917 а в Ню Йорк.

Бокатът: Аз имам възражения, господин Ответникът не посочва истината – зобщо не се е раждал.

онс: Моля, ето моето кръщелно, а в залади и моят брат, който...

Бокатът: Това не е вашето кръщелно, а субект не е ваш брат.

онс: А чий е, може би ваш?

ията: Моля да запазите спокойствие. тка, господин юрисконсулт. Продължае,господин Джонс.

онс: Моят покоен баща Лексингтън Джонс е авторемонтна работилница и аз се растих към тази професия. На седемна години участвувах в автомобилни съия. Като професионалист осемдесет и пъти съм се състезавал и до днешния ден ечелил шестнадесет първи места и два и едно втори...

ията: Благодаря ви, но тези подробности ни интересуват.

онс: Три златни купи, три златни купи...

ията: Аз ви казах, че това не ни интересува.

онс: И сребърен венец.

ъдседателят на Кибернетикс Къмпъни Ван: Е, засече...

онс: А ти не ме прекъсвай!

ията: Моля да спазвате ред Къде е тникът Ви?

онс: Нямам защитник. Аз ще се защитавам, тъй като съм чист като сълза.

ията: Знаете ли какви претенции има ас Кибернетикс Къмпъни?

онс: Зная. Аз съм жертва на коварни и амни претенции.

ията: Благодаря Ви. Господин юрисконДженкинс, моля да представите на съда ността на делото.

вокатът: Добре, господин съдия. Преди одини, на автомобилните състезания при о, с ответника стана нещастен случай ампутираха крака. Тогава той се обърна ашата фирма. Както е известно, Кибернкс Къмпъни прави протези на ръце,крака, твени бъбреци, сърца и други органи. тникът купи от нас на кредит протеза в крак и плати първата вноска. След ри месеца той повторно се обърна към поръча протези на двете ръце,гръдния врат.

онс: Лъжа! Врат аз поръчах през пролетлед състезанието в планините.

вокатът: След тази втора покупка отикът задължня на фирмата с 2967 долалед още пет месеца към нас се обърна нет брат. През това време ответникът ше в болницата Монте Роза край Ню Изпълнявайки новата поръчка, след заането на дълга приготвихме няколко просписъкът на които е приложен към делоо-специално там фигурира заменящият албата на главния мозък електронен маарка Гениак, с цена 26 500 долара. Аз ис-а обърна вниманието на уважаемия съд ози момент: ответникът ни поръча къпия модел на Гениак, със стоманени , с филтър за неприятности и заглуши-а вълненията, въпреки че тази цена не бе овия джоб.

онс: Естествено, вие бихте предпочели аз да се тормозя с вашите мозъци за шипотребление!

ията: Моля да спазвате реда!

вокатът: За това, че ответникът е дейвал с умисъл, не желаейки да плати на ата получените части, свидетелствува стът, че той поръча не обикновени про- за ръце, а специални, с монтирани в тях царски часовници марка "Шафхаузен" с надесет камъка. Когато дългът на отика стигна 29 863 долара, ние поискахме и върне всички наши протези. Обаче ният съд отклони искането ни, като се вира с това,че без протезите ответниче може да съществува, тъй като от бивгосподин Джонс остана всичко на всичко полукълбо от главния мозък.

онс: Какво значи "от бившия господин с"? За такива думички ли ти плащат, адтченце?

ията: Моля да съблюдавате реда! Госн Джонс, ако вие оскърбявате ищеца, аз глобя.

онс: Но с това той оскърбява мен!

вокатът: В такова положение, тоест от ата до главата в дългове и протези на рнетикс Къмпъни, която проявявайки към само съчувствие, незабавно изпълняваше и негови поръчки, ответникът наляво и сно хули нашите изделия, подбива тяхноачество. И при всичко това той се яви нас отново. Оплаквайте се от некадърни недъзи, които по мнението на нашия ирт са възникнали в резултат на това, че ното старо полукълбо на мозъка не се е ило в новата,така да я наречем,протеега.

Ръководена от хуманност, фирмата още един път прие исканията на ответника и се съгласи изцяло да го "гениализова", т.е. да замени неговата собствена стара част на мозъка с друг апарат от марката Гениак. При това ответникът ни задължня с още 26 950 долара, от които до този момент е изплатил само 232 долара и 18 цента. При такова положение на нещата... Уважаеми съд, ответникът преднамерено ми пречи да говоря, заглушавайки моите думи с някакви там шептения, чукания и скърцане. Аз моля уважаемият съд да го призове да спазва реда!

Съдията: Господин Джонс:...

Джонс: Това не съм аз, а моят Гениак. Той винаги така постъпва, когато аз мисля усилено. Може би трябва да търся за това отговорност от Кибернетикс Къмпъни? Моля уважаемият съд да направи забележка на председателя Донован за качеството на неговата продукция!

Адвокатът: При това положение нашата фирма се обръща към съда с молбата да й се предостави пълното право на собственост върху произведението, намиращо се в залата, този самозван комплекс от протези, който незаконно се представя за Хари Джонс.

Джонс: Що за нахалство. А къде е според вас Джонс, ако той не е тук!

Адвокатът: Тук в залата няма никакъв Джонс, тъй като жалките останки от този известен шампион-автомобилист почиват на части в различните краища на Америка. Така че решението на съда в наша полза няма да бъде в ущърб на никакво живо същество. Фирмата ще придобие само това, което й принадлежи по закона – от найлоновото покритие до последното винтче.

зи. Не е важно какви са те. Не е важно, че през цялото време – вървя ли или спя, в главата ми така дрънка, че бях принуден да се прехвърля в отделна стая, за да не будя нощно време брат си. Заради това, че тези прехвалени Гениаки са сметачни машини, приготвени от стари оръжия, мене ме преследва мания за изчисления, и аз безкрайно изчислявам котки, дворове,преминаващите край мен и бог знае още какво. Но аз няма да се разпростирам на тази тема. Във всеки случай имах най-добри намерения да изплатя всичките си дългове. Но мога да спечеля пари само като печеля състезания. Но в това време изпаднах в униние, изгубих главата си и...

Адвокатът: Ответникът сам призна, че е загубил главата си! Моля съдът да обърне внимание на това.

Джонс: Ще си отхапеш езика! Аз казах това в преносен смисъл. Като изгубих главата си, започнах да играя на борсата, загубих и направих дългове. При това се чувствувах много зле. През цялото време ме болеше левият крак, очите ми искряха, присънваха ми се някакви идиотски шивашки, плетачни, а също така и трикотажни машини, лекувах се при психиатри, които откриха в мен комплекса на Едип, тъй като моята майка шиеше на машина, когато бях дете. В това време мене – отпадналия, едва влачещия краката си,фирмата започна да ме разкарва по съдилища. За това писаха вестниците и в резултат на това методистката секта – тъй като аз съм методист, затвори пред мен вратите на църквата.

Адвокатът: Какво се оплаквате! Нима вярвате в задгробния живот!

моята глава ще загине, ако те си вземат всичко останало. Затова те поискаха да се възползуват от моята наивност и пратиха при мен този дяволски Гоас, за да се съглася да махнат това старо късче и по този начин да попадна в дяволските им мрежи. За щастие, къси са краката на глупостта. Аз моля Уважаемия съд да обърне внимание на това, къде те избиват. Те говорят, че имали право над мен. С какво право? Да допуснем, че някой купува на кредит от бакалина продукти – брашно, захар, месо и други такива, и ето представете си – бакалинът дава под съд длъжника, тъй като както доказва медицината, в процеса на обмяната на веществата организмът постоянно се обновява за сметка на тези хранителни продукти и по този начин след няколко месеца целият длъжник – от главата до ръцете, краката и черния дроб, се състои от мазнини, белтъчини и въглеводороди, които му е продал на кредит бакалина, и затова длъжникът трябва да стане негова собственост. Нима ще се намери в света такъв съд, който ще удовлетвори това искане на бакалина? Нима ние живеем в средновековието, когато Шейлок е взимал по фунт живо месо от своите длъжници? Ето – такава е сега ситуацията. Аз съм шампионът автомобилист Хари Джонс, а не машина.

Председателят Донован: Лъжа! Вие сте машина!

Джонс: А, така ли? Та кого собствено Вие обвинявате? На чий адрес бе изпратена призовката за съда? На адреса на някаква машина или на моя адрес? Господин съдия, може би вие ще изясните случая?

Съдията: Хм. . . призовката е изпратена на Хари Джонс, Ню Йорк, Авеню 44.

Джонс: Вие чувате ли, господин Донован? А освен това моля, господин съдия, да ми разрешите да задам по същество още един въпрос: нима съгласно американското законодателство може да се възбуди дело срещу машина? Нима може да се призове тя в съда, обвинявайки я в това, че. . .

Съдията: Но. . . да. . . не. Не, това законодателството не го предвижда.

Джонс: В такъв случай всичко е много просто: или аз съм машина и в такъв случай не може да бъда съден, доколкото една машина не може да участвува в съдебно дирене, или аз не съм машина, а човек и тогава с какво право върху мен изявява претенции някаква си фирма? Не иска ли тя да ме направи неин роб? Не иска ли господин Донован да стане робовладелец?

Донован: Що за логика! Но. . . Но да. . . това са нашите Гениаки, не е ли така?

Джонс: Как да не е така! Уважаеми съд, за методите, с които си служи фирмата, свидетелствува и това, че когато аз едва оздравял и едва събран, излезнах от болницата и тръгнах към плажа, за да глътна малко чист въздух, забелязах,че зад мен върви цяла тълпа – оказа се, че на моя гръб е издълбан надпис "направено от Кибернетикс къмпъни" и аз бях принуден за своя сметка да изтрия този надпис. А сега те ме преследват! Така е – богатите винаги точат зъбите си за бедните, за това винаги са ми говорили моите родители. . .

Председателят Донован: Вашите родители са Кибернетикс Къмпъни.

Съдията: Моля да се спазва редът! Вие свършихте ли,господин Джонс?

Джонс: Не. Аз искам да подчертая, че преди всичко фирмата е длъжна да ме издържа, тъй като нямам средства за препитание. Ръководството на мотоклуба не зачете моя старт в Панамериканските състезания преди един месец, заявявайки, че моят автомобил се управлява от "автоматично самоуправляващо се устройство"! Кой е виновен за това? Те! Фирмата Кибернетикс къмпъни, която отправи в моя клуб мръсен пасквил! След като те ми взимат хляба, то нека ми плащат, за да живея, и да ме снабдяват с резервни части! Нима аз съм виновен, че през цялото време прегарям ту тук, ту там? А нима е малко, че при всяка среща с работници на фирмата, а особено с нейните собственици, те ме оскърбяват!

Председателят Донован ми предлага приятелски да решим въпроса – аз да се съглася да стана рекламен манекен и по осем часа на ден да стърча във витрина! Когато аз му казах, че това не е работа за един автомобилен състезател и да се откаже от своите грижи към мен, той ми отговори, че вече се е отказал от мен и това му костувало 56 000 долара. За това и за други оскърбления аз предявявам иск към фирмата! А сега моля уважаемия съд да изслуша в качеството на свидетел моя брат, тъй като на него са му прекрасно известни подробностите на делото.

Адвокатът: Господин съдия, аз протестирам против това братът на ответника да излиза като свидетел.

Съдията: Имате предвид родствените връзки?

Адвокатът: И да, и не! Работата е в това, че братът на ответника миналата седмица попадна в самолетна катастрофа.

Съдията: Аха, и не може да се яви пред съда?

Братът на Джонс: Мога, аз съм тук.

Адвокатът: Естествено, той може, но работата е в това, че той фактически се разби в земята и по поръчка на неговата жена ние направихме нов брат на ответника.

Съдията: Нов. . . как така?

Адвокатът: Нов брат.

Съдията: А, така. . .

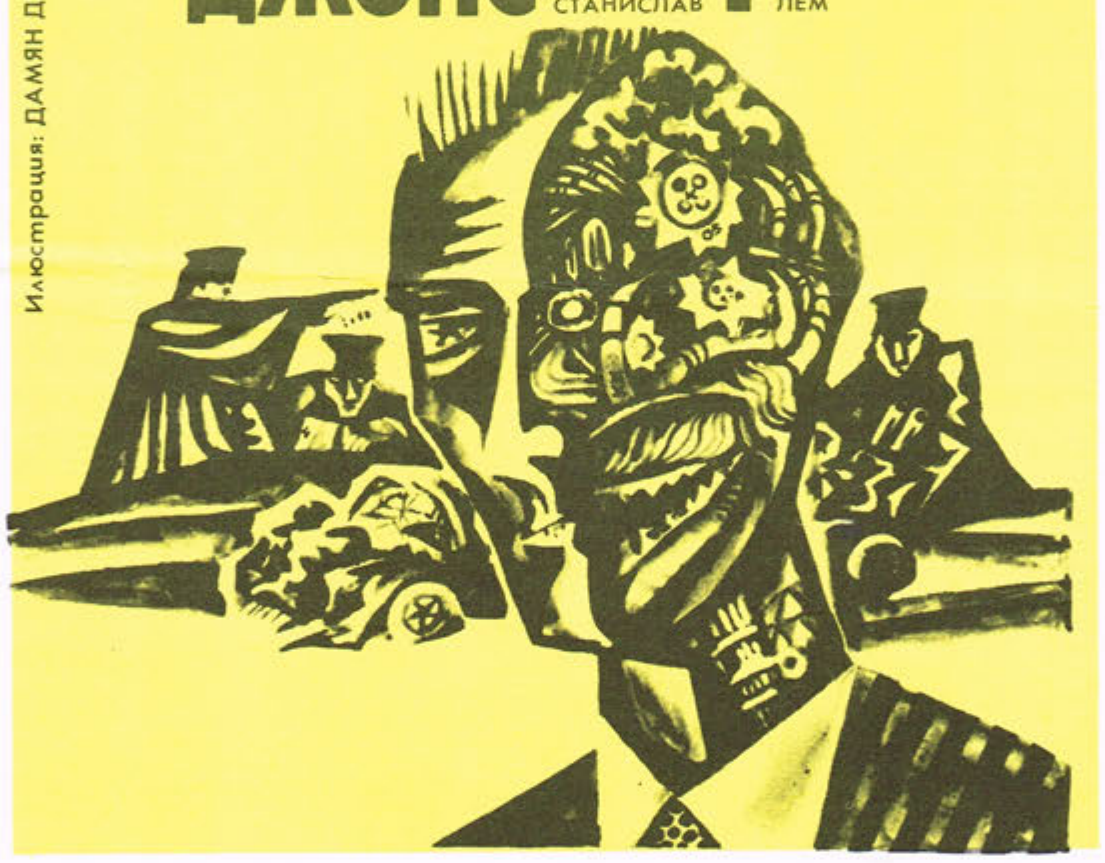
Джонс: Е, и какво? Защо брат ми да не може да дава показания? Нали вдовицата ви заплати напълно с налични пари?

Съдията: Моля да се спазва редът! Тъй като съдът е принуден да изясни някои допълнителни обстоятелства, делото се отлага.

СЪЩЕСТВУВАТЕ ЛИ ВИЕ, ГОСПОДИН ДЖОНС?

СТАНИСЛАВ ЛЕМ

Илюстрация: ДАМЯН ДИМИТРОВ

Джонс: Отлично! Те се канят да ме надробят на късове, на протези!

Председателят Донован: Не е ваша работа какво ще правим със своята собственост.

Съдията: Господин председател, моля да спазвате реда. Благодаря Ви, господин юрисконсулт. Какво ще кажете Вие, господин Джонс.

Адвокатът: Господин съдия, аз имам забележка по същество. Работата е в това, че ответникът фактически не е ответник, той е само един предмет, който твърди, че принадлежи сам на себе си. А в действителност, доколкото той е жив...

Джонс: Приближи се по-близко и ще се убедиш жив ли съм или не.

Съдията: Да... хм, това наистина е съществено в този странен случай. Хм, господин юрисконсулт, въпросът,дали е жив ответникът или не, аз отлагам до момента на произнасяне на присъдата, тъй като това ще попречи на нормалния ход на съдебното дирене. Моля Ви, господин Джонс.

Джонс: Уважаеми съд и вие граждани на Щатите, очевидци на злонамерените опити на крупния концерн да унищожи свободните, мислещи личности.

Съдията: Моля да говорите само за съда. Вие не сте на митинг.

Джонс: Добре, господин съдия. Работата е следната – аз наистина купих от Кибернетикс чифт протези...

Председател Донован: Чифт протези! Хубава работа!

Джонс: Уважаеми съд, призовете към ред този господин. И така – аз купих тези протези. Не е важно какви са те. Не е важно, че през цялото време – вървя ли или спя, в главата ми така дрънка, че бях принуден да се прехвърля в отделна стая, за да не будя нощно време брат си. Заради това, че тези прехвалени Гениаки са сметачни машини, приготвени от стари оръжия, мене ме преследва мания за изчисления, и аз безкрайно изчислявам котки, дворове,преминаващите край мен и бог знае още какво. Но аз няма да се разпростирам на тази тема. Във всеки случай имах най-добри намерения да изплатя всичките си дългове. Но мога да спечеля пари само като печеля състезания. Но в това време изпаднах в униние, изгубих главата си и...

Адвокатът: Ответникът сам призна, че е загубил главата си! Моля съдът да обърне внимание на това.

Джонс: Ще си отхапеш езика! Аз казах това в преносен смисъл. Като изгубих главата си, започнах да играя на борсата, загубих и направих дългове. При това се чувствувах много зле. През цялото време ме болеше левият крак, очите ми искряха, присънваха ми се някакви идиотски шивашки, плетачни, а също така и трикотажни машини, лекувах се при психиатри, които откриха в мен комплекса на Едип, тъй като моята майка шиеше на машина, когато бях дете. В това време мене – отпадналия, едва влачещия краката си,фирмата започна да ме разкарва по съдилища. За това писаха вестниците и в резултат на това методистката секта – тъй като аз съм методист, затвори пред мен вратите на църквата.

Адвокатът: Какво се оплаквате! Нима вярвате в задгробния живот!

Джонс: Вярвам! А вас това какво ви интересува?

Адвокатът: Интересува ме дотолкова, доколкото господин Хари Джонс отдавна не е на този свят, а вие сте обикновен узурпатор!

Джонс: Моля ви да се съобразявате какво говорите.

Съдията: Двете страни да съблюдават реда!

Джонс: Уважаеми съд, когато аз се намирах в това твърде тежко състояние, фирмата ме даде под съд и когато съдът отклони нейните нагли претенции, към мен се обърна някакъв подозрителен субект, някой си Гоас, подставено лице на Донован. Тогава аз не знаех всичко това. Този Гоас ми се представи като монтьор – електротехник и ми каза, че срещу всичките мои недъзи – срещу това мърморене и искрене, има само едно средство – напълно да се "гениализовам". В това състояние, в което се намирах,не можех и да мисля за състезания и не ми оставаше нищо друго... Аз се съгласих, уважаеми съд, и Гоас ме заведе на другия ден в монтажния цех на Кибернетикс...

Съдията: И какво, там Ви извадиха?...

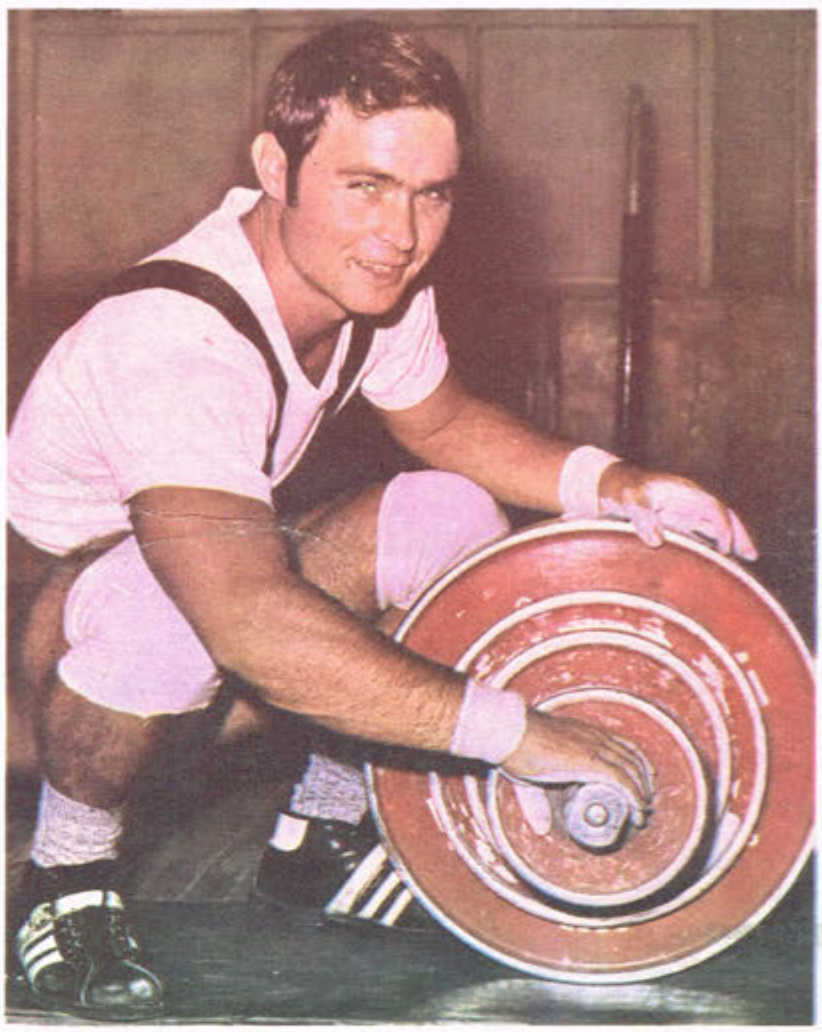
Джонс: Е, да.

Съдията: И на това място сложиха?...

Джонс: Е, да, само че не разбрах защо го направиха толкова охотно, при такива изгодни условия и при дългосрочно изплащане. Сега обаче прекрасно разбирам! Те искаха, уважаеми съд, аз да нямам нищо от стария мозък! До този момент съдът отхвърляше техните искания на основание, че този жалък къс от

екран

1

ОЛИМПИЙСКИ КОНГРЕС ВАРНА '73·

СПОРТЪТ ЗА ЕДИН МИРЕН СВЯТ

СПОРТИСТ Старт **НА ТРИДЕСЕТМЕТНЕТО** народна младеж

АТАНАС КИРОВ, заслужил майстор на спорта. Тренира вдигане на тежести от 1963 г. Многократен републикански шампион, победител в редица международни турнири. Той е първият българин, завоювал шампионската титла на европейско първенство – през 1969 г. във Варшава. През настоящата година постигна най-големите си успехи – европейски, световен шампион и световен рекордьор в категория до 56 kg с постижение 257,5 kg.

Състезател е на "Черноморец" (Бургас) и работи в нефтохимическия комбинат.

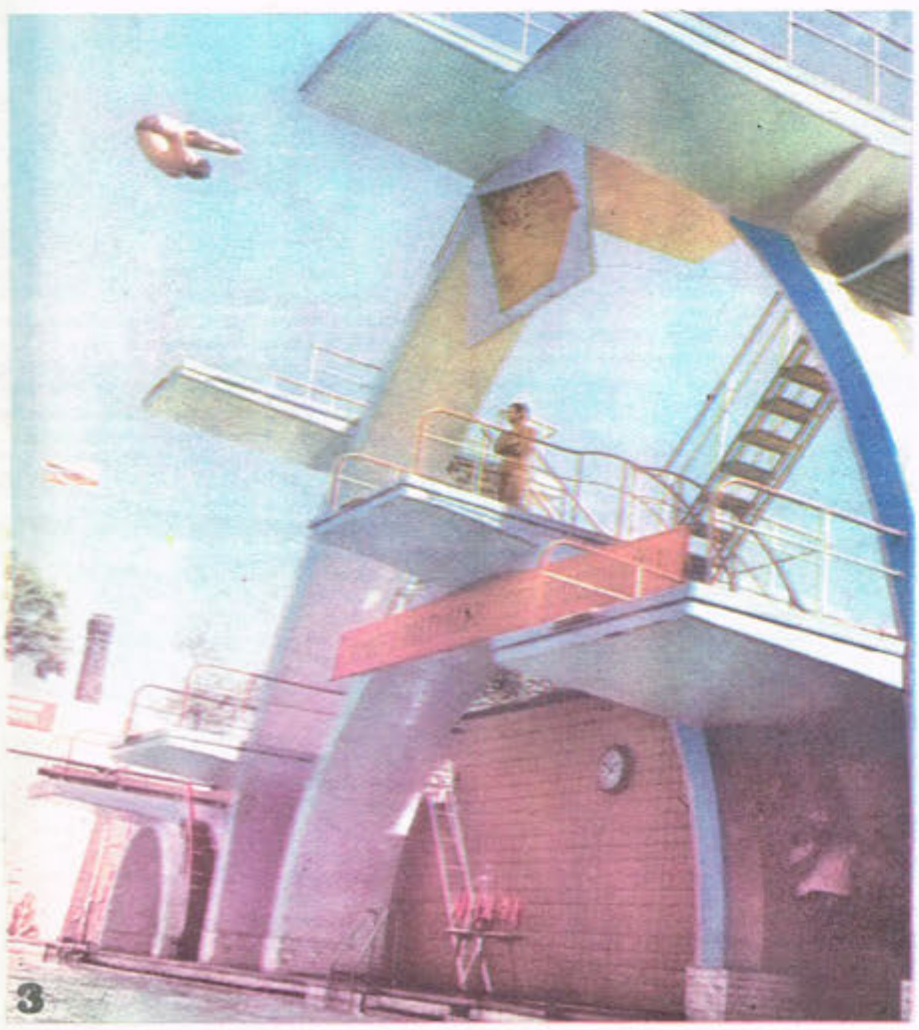
1
КУБИНСКИЯТ БОКСЬОР ТЕОФИЛО СТЕВЕНСОН, ОЛИМПИЙСКИ ШАМПИОН В ТЕЖКА КАТЕГОРИЯ ОТ МЮНХЕН, И НЕГОВИЯТ ТРЕНЬОР ВИКТОРИО ЕСТЕНСОН. ЗА ТЯХ ДНИТЕ НА КОНГРЕСА ВЪВ ВАРНА БЯХА И ДНИ НА НЕПРЕКЪСНАТИ ТРЕНИРОВКИ ЗА ПРЕДСТОЯЩИТЕ ОТГОВОРНИ СЪСТЕЗАНИЯ.

2
ПОЧЕТЕН ГОСТ НА ОЛИМПИЙСКИЯ КОНГРЕС БЕ И ЕТИОПСКИЯТ АТЛЕТ МАМО ВОЛДЕ – НОСИТЕЛ НА ЗЛАТЕН МЕДАЛ В МАРАТОНСКОТО БЯГАНЕ ОТ ИГРИТЕ В МЕКСИКО. ВСЯКА СУТРИН ТОЙ С УДОВОЛСТВИЕ КРЪСТОСВАШЕ ПО ПРОХЛАДНИТЕ АЛЕИ НА "ЗЛАТНИ ПЯСЪЦИ".

3
КУПАТА ЗА СКОКОВЕ ВЪВ ВОДА НА БАСЕЙНА В ЛУЖНИКИ. ТУК Е СПОРТНОТО СЪРЦЕ НА МОСКВА, ЧИИТО СЪОРЪЖЕНИЯ ОЩЕ СЕГА СА В СЪСТОЯНИЕ ДА БЪДАТ ПОЛЕСРАЖЕНИЕ НА СЪСТЕЗАНИЯ ОТ РАНГА НА ОЛИМПИЙСКИТЕ ИГРИ. А ДО 1980 Г. ЩЕ БЪДЕ НАПРАВЕНО ОЩЕ МНОГО.

4
ПАНОРАМА НА ГРАД МОНРЕАЛ, ФОТОСИ НА НАСТОЯЩИТЕ МУ И БЪДЕЩИ СПОРТНИ СЪОРЪЖЕНИЯ И ЕМБЛЕМАТА НА ЛЕТНИТЕ ОЛИМПИЙСКИ ИГРИ, КОИТО ЩЕ СЕ СЪСТОЯТ ТУК ПРЕЗ 1976 Г. С ИЗЛОЖБЕНИЯ СИ КЪТ ВЪВ ВАРНА КАНАДЦИТЕ ПОКАЗАХА, ЧЕ НЕ СТОЯТ СЪС СКРЪСТЕНИ РЪЦЕ.

5
ИНСБРУК ИМА ОПИТ КАТО ОРГАНИЗАТОР НА ЗИМНАТА ОЛИМПИАДА ПРЕЗ 1964 Г., ИМА ОТЛИЧНИ ПИСТИ И ЛЕДЕНИ ТЕРЕНИ, КОИТО ЩЕ БЪДАТ ДОУСЪВЪРШЕНСТВУВАНИ ЗА ИГРИТЕ ПРЕЗ 1976 Г. С ИЗЛОЖБЕНАТА СИ ЕКСПОЗИЦИЯ ТИРОЛЦИТЕ ХВЪРЛЯТ МОСТ МЕЖДУ МИНАЛОТО И БЪДЕЩЕТО.

3

4

5